

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU
NA RZECZ OSÓB STARSZYCH
NA LATA 2018-2022
ZA ROK 2019**

KOSZALIN, 2020

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Działania na rzecz osób starszych realizowane przez Miasto Koszalin.....	4
3. Zrealizowane działania na rzecz seniorów przez miejskie jednostki kultury, sportu i rekreacji.....	27
4. Działalność uniwersytetów trzeciego wieku.....	31
5. Działalność klubów seniora.....	32
6. Działalność rad osiedla.....	35
7. Działalność organizacji pozarządowych.....	36
8. Skutki finansowe.....	44
9. Realizacja zadań z wyszczególnieniem liczby realizatorów, inwestycji, działań oraz odbiorców.....	45

1. Wstęp

Miejski Program na rzecz Osób Starszych na lata 2018-2022 został przyjęty Uchwałą Nr XLIII/610/2018 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 19 kwietnia 2018 r. Adresatami programu są seniorzy Miasta Koszalina, którzy ukończyli 60 rok życia. Głównym celem programu jest podniesienie oraz poprawa jakości życia starszych mieszkańców Miasta Koszalina, poprzez zapewnienie im dostępu do odpowiednich form wsparcia.

Realizacja różnorodnych działań i projektów w ramach w/w programu miała na celu itp.:

- przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych,
- poprawę i utrzymanie poziomu jakości życia i statusu społecznego osób starszych,
- poprawę bezpieczeństwa seniorów,
- zapewnienie możliwości uczestnictwa w kulturze i życiu społecznym miasta,
- umożliwienie prowadzenia aktywnego i niezależnego życia,
- integrację międzypokoleniową.

Realizatorami Miejskiego Programu na rzecz osób starszych na lata 2018-2022 w 2019 roku byli: Urząd Miejski w Koszalinie, Koszalińska Rada Seniorów, jednostki organizacyjne Miasta, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie, Dom Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie, Centrum Kultury 105 w Koszalinie, Zarząd Obiektów Sportowych w Koszalinie, Koszalińska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela, Muzeum, Filharmonia Koszalińska im. Stanisława Moniuszki, Bałtycki Teatr Dramatyczny im. Juliusza Słowackiego w Koszalinie, Uniwersytety Trzeciego Wieku, kluby seniora, przedszkola, szkoły, podmioty działalności leczniczej, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, partnerzy biznesowi, spółdzielnie mieszkaniowe, rady osiedli itp.

Realizacja zadań była monitorowana przez powołany Zarządzeniem Nr 39/125/19 Prezydenta Miasta Koszalina z dnia 1 lutego 2019 roku Zespół ds. monitoringu i ewaluacji „ Miejskiego Programu na rzecz osób starszych na lata 2018-2022”.

W skład Zespołu weszły następujące osoby:

1. Grażyna Sienkiewicz- Dyrektor Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie- przewodnicząca
2. Katarzyna Wilczak- Socha- Kierownik Działu ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koszalinie
3. Dorota Wojdylewska- Świtalska- Kierownik Referatu Spraw Społecznych i Zdrowia Wydziału Kultury i Spraw Społecznych UM w Koszalinie
4. Krzysztof Gliszczyński- Kierownik Referatu Organizacji Pozarządowych Wydziału Kultury i Spraw Społecznych UM w Koszalinie

5. Jerzy Krauze- Główny specjalista ds. sportu Referatu Kultury Wydziału Kultury i Spraw Społecznych UM w Koszalinie
6. Dorota Gruszczyńska- Inspektor Referatu Spraw Społecznych i Zdrowia Wydziału Kultury i Spraw Społecznych UM w Koszalinie

2. Działania na rzecz osób starszych realizowane przez Miasto Koszalin

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnianie kontaktów z otoczeniem. Osobom obłożnie chorym o największym stopniu dysfunkcji organizmu, całkowicie niezdolnym do samodzielnej egzystencji zapewniana jest opieka trzy razy w ciągu dnia, a także w dni wolne od pracy, niedziele i święta.

Usługi opiekuńcze przyznawane są na wniosek osoby zainteresowanej bądź jej przedstawiciela ustawowego. Miejscem złożenia dokumentów i organem wydającym decyzję o przyznaniu usług opiekuńczych jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie. W decyzji określa się miejsce świadczenia usług, zakres i wymiar usług oraz wysokość odpłatności.

Usługi opiekuńcze od 1 stycznia 2019 r. świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie oraz firma zewnętrzna- Białogardzka Spółdzielnia Socjalna Feniks wyłoniona w drodze przetargu.

W ramach obowiązków opiekunki wykonywały u swoich podopiecznych następujące czynności:

- czynności pielęgnacyjne – dbanie o higienę podopiecznego, pomoc przy myciu i ubieraniu, załatwianie potrzeb fizjologicznych, zmiana pozycji, podawanie posiłków i karmienie, zapobieganie powstawaniu odleżyn,
- czynności gospodarcze – zakup artykułów spożywczych, przygotowanie posiłku lub jego dostarczanie, utrzymanie w czystości sprzętu gospodarstwa domowego, sanitarnego, bieżące porządki w pokoju, w którym stale przebywa podopieczny, pranie bielizny osobistej i lekkiej odzieży, palenie w piecu, przynoszenie opału itp.,
- pomoc w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych (w szczególności kontaktów ze służbą zdrowia), rodzinnych (kontakt z członkami rodziny w ramach współdziałania w zapewnieniu opieki nad podopiecznym),
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych: dokonywanie opłat w imieniu podopiecznego,
- podtrzymywanie indywidualnych zainteresowań: dostarczanie prasy i książek, czytanie

podopiecznym, spacery, zachęcanie do kontaktów sąsiedzkich.

Z danych zamieszczonych w tabeli 1 wynika, że popyt na usługi opiekuńcze wzrasta.

Tabela 1. Liczba osób, którym wydano decyzje o przyznaniu usług w latach 2016-2019

Usługi opiekuńcze	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba osób	321	323	381	409
Liczba godzin	70 000	78 520	90 505	86 523,5

Źródło: MOPR

Usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania w 2019 roku objęto 409 osób, w tym 382 osoby powyżej 60 lat. Łącznie zrealizowano 86 523,5 godzin usług, w tym usługami opiekuńczymi objęto 405 osób – 86285,5 godzin (pozostałe 4 osoby miały świadczone usługi specjalistyczne).

Liczba godzin usług opiekuńczych zrealizowanych przez pracowników etatowych- 38 752,5,

liczba godzin usług opiekuńczych zrealizowana przez firmę zewnętrzną- 47 533.

Na realizację zadania z budżetu gminy wydatkowano kwotę 2 837 703,88 zł, w tym wydatki na usługi opiekuńcze realizowane przez firmę zewnętrzną- 1 309 694 zł.

Największą grupę wiekową stanowią osoby w wieku 85-90 – 30 %, 80-84 lata – 24 %, 70-79 lat - 20 %, poniżej 70 r.ż. – 16 %. Osoby powyżej 90 r.ż. stanowią 10 % ogółu osób objętych usługami opiekuńczymi. W porównaniu do lat ubiegłych wzrosła liczba osób objętych usługami opiekuńczymi wśród grupy wiekowej 80-84 lat.

Projekt „ Rozwój usług opiekuńczych w Gminie Miasto Koszalin”

Od stycznia 2018 roku Dom Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie w ramach działania 7.6 „Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym” programu operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 realizuje projekt „ Rozwój usług opiekuńczych w Gminie Miasto” Koszalin. Celem głównym projektu jest zabezpieczenie prawidłowych, zgodnych z obowiązującymi przepisami świadczeń usług opiekuńczych na rzecz osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych na terenie Gminy Miasto Koszalin. Wsparcie w projekcie skierowane jest do osób niesamodzielnych, których dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (1051 zł dla osoby samotnie gospodarującej, 792 zł dla osoby w rodzinie) i które ukończyły 60 lat. W 2018 roku usługami opiekuńczymi w ramach projektu objętych zostało 10 osób natomiast w 2019 r. 9 osób. Stan na 31 grudnia 15 osób.

W ramach ww. zadania realizowane jest również poradnictwo specjalistyczne prawnika i psychologa. Z porad psychologa i prawnika korzystają opiekunowie faktyczni, czyli osoby pełnoletnie opiekujące się osobami niesamodzielnymi, niebędące opiekunami zawodowymi i niepobierające wynagrodzenia z tytułu opieki nad osobą niesamodzielną. W ramach projektu w 2018 r. z porad skorzystało 15 osób, natomiast w 2019 r. 18 osób.

Kierowanie i umieszczanie w domach pomocy społecznej

Do zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy kierowanie osób do domów pomocy społecznej. O skierowanie może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie całodobowych usług opiekuńczych.

Zachodzące zmiany w rodzinach, społeczeństwie, rozluźnienie stosunków międzyludzkich, złe warunki mieszkaniowe, a przede wszystkim zdrowotne zmuszają osoby starsze i przewlekle chore oraz, często ich rodziny, do podjęcia decyzji o zamieszkaniu w Domu Pomocy Społecznej.

Tabela 2. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2016-2019 (stan na dzień 31 grudnia)

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba osób przebywających w DPS poza Koszalinem	125	130	134	130
w tym: liczba osób chorych psychicznie	29	36	36	36
Liczba osób przebywająca w DPS Koszalin	86	87	85	87

Źródło: MOPR

W 2019 roku do Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie skierowano i umieszczono 24 osoby, w tym 22 w wieku powyżej 60 lat. Na dzień 31 grudnia 2019 w DPS w Koszalinie przebywało 87 osób. Łącznie przez cały 2019 r. w DPS w Koszalinie przebywało 109 osób. 9 osób skorzystało z możliwości pobytu czasowego w DPS Koszalin.

Poza Koszalin do domów pomocy społecznej zostały skierowane 24 osoby, w tym 18 osób w wieku powyżej 60 lat. Na dzień 31.12.2019 r. w domach pomocy społecznej poza Koszalinem przebywało 130 osób (w tym osoby starsze), natomiast w ciągu całego 2019 r.- 159 osób.

Gmina ponosi opłatę za osobę skierowaną do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i jego małżonka, zstępnych przed wstępnymi.

Wpływy z tytułu opłaty rodzin za mieszkańców DPS Koszalin wyniosły:

- w 2017 r. – 203 867,16 zł,
- w 2018 r. – 201 792,58 zł
- w 2019 r. - 206 148,09 zł.

Rodzina, zgodnie z przepisami nie może być obciążona kosztami za pobyt w domu pomocy społecznej przy dochodzie niższym niż 1 584 zł na osobę w rodzinie lub 2 103,00 zł w przypadku osób samotnie gospodarujących (tj. 300% kryterium dochodowego w pomocy społecznej).

Tabela 3. Średni miesięczny koszt utrzymania w domach pomocy społecznej oraz średnia dopłata gminy (w zł)

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019
Średni koszt utrzymania w DPS poza Koszalinem	3 161,89	3 226,47	3 494,28	3 834,50
z tego: średni koszt dopłaty gminy	2 297,07	2 446,51	2 626,24	2 864,11
Średni koszt utrzymania w DPS Koszalin	3 506,00	3 894,04	3 894,04	4 200,00
z tego: średni koszt dopłaty gminy	2 261,07	2 610,97	2 564,53	2 751,77

Źródło: MOPR

Tabela 4. Wskaźnik odpłatności Gminy za pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

	DPS Koszalin 2017 r.	DPS Koszalin 2018 r.	DPS Koszalin 2019 r	DPS-y poza Koszalinem 2017 r.	DPS-y poza Koszalinem 2018 r.	DPS-y poza Koszalinem 2019 r.
Liczba osób przebywających w dps w ciągu roku	117	126	109	154	158	159
Liczba osób, za które gmina nie ponosiła odpłatności	4	4	3	7	5	4
Liczba osób, za które rodzina ponosiła częściową odpłatność	32	32	34	27	26	24

Źródło: MOPR

Pozostałe działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych – edycja 2019”

W 2019 r. Gmina Miasto Koszalin przystąpiła do realizacji Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych – edycja 2019” finansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Umowa na realizację Programu została zawarta 18.06.2019 r., z możliwością refundacji poniesionych wydatków od 01.03.2019 r. Łącznie dofinansowaniem świadczeń z Programu objęto 60 osób, w tym:

- 45 osób powyżej 60 r.ż. z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności objęto usługami opiekuńczymi.

Zawarcie umowy ze Schroniskami dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Celem działania było zabezpieczenie pobytu całodobowego dla osób bezdomnych wymagających całodobowego wsparcia i/lub oczekującymi na umieszczenie w domu pomocy społecznej. W 2019 roku z takiej pomocy skorzystały 2 osoby. Z budżetu Miasta na to zadanie wydano 19 596,00 zł.

Projekt „ OD ANIOŁA DO SENIORA ”

Projekt socjalny realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie, polegał na przekazaniu podopiecznym MOPR kartek świątecznych i stroików przygotowanych przez wolontariuszy koszalińskich szkół. Projekt miał na celu budowanie i utrwalanie pozytywnego wizerunku pracownika organu pomocy społecznej oraz promowanie wolontariatu międzypokoleniowego. Dystrybucją zajęli się pracownicy socjalni oraz opiekunki realizujące usługi opiekuńcze. Z okazji świąt Bożego Narodzenia ogółem przekazano podopiecznym MOPR 150 kartek świątecznych oraz 35 stroików.

Działania na rzecz zapobiegania przemocy względem osób starszych

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie udziela pomocy doraźnej w sytuacji zaistnienia zjawiska przemocy czy zagrożenia zjawiskiem przemocy. Prowadzi konsultacje indywidualne, grupowe: psychologiczne, psychoterapeutyczne, diagnostyczne i pedagogiczne. W 2019 roku udzielono 1853 porad, w tym osobom starszym (brak możliwości wyodrębnienia danych dotyczących osób starszych).
- Wszczywanie procedury „ Niebieskiej Karty”. Przeprowadzono 177 procedur. W składzie rodzin były: 32 kobiety starsze oraz 17 niepełnosprawnych, 23 mężczyzn starszych oraz 13 niepełnosprawnych, 10 dzieci niepełnosprawnych. 25 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie było leczonych psychiatrycznie.
- Wykłady „ Przemoc w rodzinie wobec osób starszych”. Podczas 4 wykładów w ramach Regionalnego Kongresu Kobiet omawiane były tematy w celu zwiększenia świadomości nt. zachowań mogących stanowić zagrożenie dla osób starszych oraz poszerzenie wiedzy dotyczącej zachowań mogących ograniczać przestrzeń i wolność osób starszych.
- Do Biuletynu VII Regionalnego Kongresu Kobiet w Koszalinie został przygotowany artykuł pt. „ W czterech ścianach...Przemoc wobec seniorów”.
- Dyżury pracownika MOPR w Centrum Praw Kobiet, w ramach doradztwa z zakresu pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym oraz pomocy instytucjonalnej.

Wsparcie finansowe i rzeczowe osób potrzebujących

W celu zabezpieczenia niezbędnych potrzeb osób starszych MOPR przyznawał świadczenia z pomocy społecznej w formie: zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych, zasiłków okresowych, zasiłków stałych, posiłków, opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zabezpieczając niezbędne potrzeby i środki finansowe pomocą objęto 292 świadczeniobiorców, tj. 307 osób powyżej 60 r.ż. w rodzinach (w tym 103 osoby skorzystały z Programu Lek dla Seniora).

Koszaliński Program Lek dla seniora

Został przyjęty Uchwałą Nr V/83/2019 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Koszalińskiego Programu „Lek dla Seniora” na lata 2019-2022. Program osłonowy z uproszczonym postępowaniem administracyjnym umożliwia szybkie, częściowe (lecz gwarantowane) wsparcie dla osób starszych i jest alternatywą dla systemu wsparcia w postaci specjalnych zasiłków celowych.

Program adresowany do osób, które ukończyły 60 lat, są przewlekle chore, znajdują się w trudnej sytuacji finansowej. Ich dochód waha się pomiędzy 701 a 1402 zł (osoba samotnie gospodarująca) lub pomiędzy 528 a 1056 zł (na osobę w rodzinie).

Warunkiem otrzymania pomocy jest ponoszenie wydatków na leki, które w miesiącu złożenia wniosku muszą przekroczyć kwotę 100,00 zł. Pomoc finansowa przyznawana jest 2 razy w roku do kwoty wymienionej na fakturze i nie może być wyższa od kwoty 150,00 zł.

W 2019 roku udzielono wsparcia 103 seniorom (liczba udzielonych świadczeń 170) na kwotę 24 358 zł.

Szkolenia dedykowane osobom zajmującym się seniorami

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie w 2019 roku zrealizował następujące szkolenia:

- szkolenie z zakresu "Praca z osobami zburzonymi psychicznie" dla 32 pracowników. Szkolenie prowadził MEDiSON,
- szkolenie z zakresu "Obciążenia mięśniowo-szkieletowe w pracy opiekuna". Szkolenie było zorganizowane przez MOPR, wzięło w nim udział 29 osób.

Dom Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie

Dom jest placówką działającą w formie jednostki budżetowej, dla której organem prowadzącym jest Gmina Miasto Koszalin. Przeznaczony jest dla 89 osób, w tym 78 osób przewlekle somatycznie chorych oraz 11 osób w podeszłym wieku. W Domu prowadzone są 2 miejsca czasowego pobytu.

Podstawową działalnością Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie jest świadczenie mieszkańcom domu usług w zakresie potrzeb bytowych tj. miejsca zamieszkania, wyżywienia, odzieży i obuwia, utrzymania w czystości, świadczenia usług opiekuńczych czyli udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji, pomocy w załatwianiu spraw osobistych, usług wspomagających i wspierających tzn. podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu, zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych, pomoc w nawiązywaniu kontaktów z rodziną i społecznością lokalną, zapewnieniu bezpieczeństwa i przestrzegania praw mieszkańca. Dom respektuje i gwarantuje prawo mieszkańców do realizacji praktyk religijnych zgodnie z wyznaniem.

Ponadto mieszkańcy objęci są całodobową opieką, medyczną świadczoną przez dyżurujące pielęgniarki. Przez cały czas znajdują się również pod kontrolą lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i innych specjalistów. Prowadzona jest również rehabilitacja, w ramach której mieszkańcy codziennie korzystają z przyrządów do ćwiczeń. Ćwiczenia mają na celu poprawę aktywności Seniorów, zachowanie sprawności ruchowej, poprawę ruchomości w stawach, wzmocnienie mięśni, poprawę czynności samoobsługowych oraz zapobiegają ubocznym skutkom unieruchomienia.

Program zajęć przygotowywany jest w oparciu o indywidualne potrzeby i predyspozycje mieszkańców. Zajęcia odbywają się zarówno przy łóżku jak i w gabinetach przeznaczonych do rehabilitacji.

Dom Pomocy Społecznej „Zielony Taras” w Koszalinie podejmuje działania integrujące seniorów, dba o nawiązywanie pozytywnych relacji mieszkańców Domu z innymi seniorami oraz ich rodzinami, aktywizuje osoby starsze do udziału w życiu codziennym.

Przedsięwzięcia Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie w 2019 r.:

Zadanie: Rozwijanie i wspieranie zajęć aktywności fizycznej wśród osób starszych poprzez organizację zajęć ruchowych i sportowych, organizację wycieczek krajoznawczych i turystycznych oraz imprez rekreacyjnych:

- turnieje gry w bule i kręgle na świeżym powietrzu,
- wycieczki krajoznawcze na Górę Chełmską,
- wycieczki na morze,
- rejs Statkiem „Koszalek”.

Zadanie: Integracja środowisk osób starszych z organizacjami pozarządowymi i instytucjami:

- spotkanie integracyjne „ Lato z Seniosem na Dzikim Zachodzie”,
- spotkania integracyjne z mieszkańcami Domów Pomocy Społecznej w powiecie koszalińskim,
- organizacja Europejskiego Dnia Seniora.

Zadanie: organizacja spotkań seniorów z dziećmi i młodzieżą szkoloną:

- spotkania międzypokoleniowe- występy dzieci z koszalińskich przedszkoli,

- wyjścia seniorów do przedszkoli koszalińskich,
- zajęcia warsztatowe z dziećmi- wykonywanie zajązków, mikołajków z papieru, palm,
- kolędowanie seniorów z młodzieżą ze Szkoły Podstawowej nr 18,
- organizacja Dnia Kobiet z młodzieżą Zespołu Szkół nr 8 (usługi fryzjerskie i kosmetyczne).

Zadanie organizowanie imprez o charakterze międzypokoleniowym z udziałem całych rodzin:

- spotkania wigilijne,
- spotkania wielkanocne
- spotkanie z okazji innych świąt.

Działalność Dziennych Domów Wsparcia

W strukturach organizacyjnych Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie funkcjonują 2 dzienne domy:

- 1) Dzienny Dom Pomocy „Złoty Wiek” w Koszalinie przy ul. Piłsudskiego 64,
- 2) Dzienny Dom Pogodna Jesień „ Senior +” w Koszalinie przy ul. L. Teligi 4

Dzienny Dom Pomocy „Złoty Wiek”

Dom przeznaczony jest dla osób w wieku powyżej 60 lat. Dysponuje 30 miejscami i jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00-15.00.

Placówka zapewnia samotnym seniorom, często o ograniczonej sprawności psychofizycznej różnorodne formy spędzania wolnego czasu:

Terapia zajęciowa:

- zajęcia manualne- rękodzieło, zajęcia plastyczne,
- zajęcia kulturalno-oświatowe- prelekcje, pogadanki, przegląd prasy,
- gry i zabawy dydaktyczne poprawiające i utrzymujące pamięć, itp. kalambury, bingo, krzyżówki,
- aktywizacja ruchowa w tym gimnastyka,
- zajęcia rekreacyjno-taneczne poprzez wdrażanie prostych układów choreograficznych,
- zajęcia muzyczne- ćwiczenia oddechowe, emisja głosu, wspólne muzykowanie,
- inscenizacje teatralne.

Dostęp do kultury:

- czynny udział w spotkaniach integracyjnych,
- wyjścia do muzeum, kina i teatru,
- spotkania z ciekawymi ludźmi zasłużonymi dla miasta i kultury,
- korzystanie z prasy oraz zbiorów biblioteki DDP.

Działania realizowane przez Dzienny Dom Pobytu „Złoty Wiek” w 2019 r. :

- Biblioterapia i akademia Filmowa.
- Muzeum w Koszalinie- stałe wystawy.
- Wyjścia na wystawy autorskie do Urzędu Miejskiego i Centrum Kultury 105.
- Mini koncerty przeplatane komentarzem w wykonaniu uczniów i nauczycieli Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych.
- Zajęcia muzyczne połączone z ćwiczeniami oddechowymi i emisją głosu, wspólne śpiewanie popularnych melodii.
- Teatroterapia- proste inscenizacje słowno- muzyczne na różne okazje.
- Wyprawa po Jeziorze Jamneńskim tramwajem wodnym „ Koszałek”.
- Wyjście do Motylarnii.
- Wyjazd do „ Sosnowych wzgórz”- agroturystyka z hodowlą m.in. alpak w Sierakowie.
- Letnie wyjazdy nad morze, piesze wycieczki do lasu, Wodnej Doliny, na Górę Chełmską, grillowanie na podwórku przyległym do siedziby Domu.
- Wyjazd do Skansenu Chleba w Ustroniu Morskim.
- Wyjazd na pielgrzymkę do Skrzatusza.
- Gimnazjada- cykliczna impreza na terenie DPS „ Zielony Taras”.
- XVII Integracyjne Warsztaty Artystyczne w Łazach.
- Udział w obchodach Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną.
- Współorganizacja i uczestnictwo w Festynie letnim ph. „ Lato z Seniosem na dzikim Zachodzie” z okazji 4 rocznicy funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie.
- Uczestnictwo i współorganizacja Dnia Seniora.
- Europejski Festiwal Filmowy „ Integracja Ty i Ja”.
- Udział w kampanii „ Bezpieczny Senior”.

Dzienny Dom Pogodna Jesień „Senior +”

Dom dysponuje 30 miejscami i przeznaczony jest dla osób w wieku powyżej 60 lat, będących mieszkańcami Miasta Koszalina, mających zmniejszoną sprawność fizyczną i trudności w organizacji życia codziennego, które z powodu choroby, niepełnosprawności wymagają częściowej opieki innych osób. Czynny jest od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.00 do 16.00.

W Dziennym Domu Pogodna Jesień „Senior +” prowadzone są następujące formy działalności:

- zajęcia usprawniające ruchowo, w tym rehabilitacyjne mające na celu utrzymanie lub poprawę utraconej sprawności,
- zajęcia rekreacyjne, kulturalne pozwalające na podtrzymywanie sprawności psychofizycznej

możliwie, w jak najlepszej kondycji oraz integrację ze społecznością lokalną,

- zajęcia edukacyjne mające na celu utrzymanie seniorów w jak najlepszej kondycji intelektualnej,
- zapewnienie dostępu do kultury i rekreacji,
- wspieranie w rozwiązywaniu indywidualnych problemów uczestników,
- budowanie więzi międzypokoleniowej.

Działania realizowane przez Dzienny Dom Pogodna Jesień „Senior +” w 2019 r. :

- Wycieczki na wystawy obrazów, fotograficzne do Centrum Kultury 105, Galerii Ratusz oraz klubów osiedlowych.
- Występy Zespołów Śpiewaczy Skarpianie, Stokrotki, Frontowe Drogi, Zespół Taneczny Volare.
- Grzybobranie.
- Wyprawa po Jeziorze Jamneńskim tramwajem wodnym „ Koszałek”.
- Wycieczki do miejscowości nadmorskich (Kołobrzeg, Mielno, Darłowo, Białogard, Jamno).
- Wycieczka do Arboretum w Karnieszewicach.
- Wycieczka do Motylarni i Palmiarni.
- Wycieczka na XVII Integracyjne Warsztaty Artystyczne w Łazach.
- Obchody Dnia Godności z Niepełnosprawnością Intelektualną.
- Spartakiada sportowa.
- Zajęcia komputerowe.
- Udział w wykładach:
  - właściciela Pasieki,
  - KMP pt. „ Bezpieczny Senior”,
  - „Morskie Opowieści”- wykład Cz. Bojara- Fijałkowskiego nt. żeglarstwa,
  - wykład o wypadkach prowadzony przez Fundację „ Pomocna dłoń”,
  - „Historia życia na Majdanku” wykład historyczny B. Krynia,
  - podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy.
- Spotkania międzypokoleniowe z przedszkolakami i uczniami szkół.
- Uprawianie działki przy DPS(sadzenie owoców i warzyw, pielęgnacja kwiatów).

Teleopieka

1 czerwca 2017 r. Miasto Koszalin wprowadziło usługę Teleopieki domowej. Mogą z niej skorzystać wszyscy chętni mieszkańcy Koszalina, którzy ukończyli 75 rok życia.

Uruchomienie usługi Teleopieki dla mieszkańców Koszalina jest odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania

mieszkańców Miasta. Teleopieka umożliwia funkcjonowanie w swoim środowisku zamieszkania osobom, które ze względu na wiek oraz stan zdrowia wymagają stałego monitoringu i pomocy innych. Zapewnia bezpieczeństwo i wsparcie osób samotnych pozostających w domu.

Usługa Teleopieki polega na sprawowaniu opieki przez centrum monitoringu prowadzone przez firmę zewnętrzną przez 24 h/7 dni w tygodniu, przyjmowaniu zgłoszeń SOS od podopiecznych za pomocą czerwonego przycisku lub telefonu, wzywaniu Pogotowia Ratunkowego, Policji, Straży Miejskiej (w przypadku nagłej sytuacji zagrażającej życiu lub odniesionych przez seniora obrażeń), kontakcie z rodziną podopiecznego lub osobą wskazaną, celem udzielenia pomocy czy wsparcia.

Odpowiedzialnym za realizację usługi Teleopieki jest Dom Pomocy Społecznej w Koszalinie.

Realizatorem usługi jest firma zewnętrzna wyłoniona w drodze zapytania ofertowego, która użycza nieodpłatnie podopiecznemu sprzęt w postaci opaski na nadgarstek z tzw. „czerwonym przyciskiem” SOS oraz telefon komórkowy z modułem łączności Bluetooth wraz z instrukcją obsługi.

W 2019 roku z tej formy pomocy skorzystały 143 osoby starsze (stan na 31 grudnia 2019 r. 100 osób).

Firma obsługująca zadanie odebrała 902 zgłoszenia od podopiecznych.

Program Koszalińska Karta Seniora

Program Koszalińska Karta Seniora został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Koszalinie XVII/210/2016 z dnia 28 stycznia 2016 roku. Wszedł w życie 01 kwietnia 2016 r. Skierowany jest do mieszkańców Koszalina, którzy ukończyli 60 rok życia.

Program ma na celu:

- zwiększenie dostępu do usług publicznych poprawiających jakość życia seniorów,
- podniesienie aktywności i sprawności seniorów, poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury oraz zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych,
- umożliwienie seniorom rozwoju pasji i zainteresowań oraz aktywnego spędzania czasu wolnego,
- kształtowanie pozytywnego wizerunku koszalińskich seniorów.

Do udziału w Programie mogą przystąpić podmioty, które w ramach prowadzonej przez siebie działalności i realizowanych usług wyrażą wolę stosowania ulg na rzecz seniorów : samorządowe instytucje kultury, jednostki prowadzące działalność z zakresu edukacji, kultury, sportu i rekreacji niepowiązane z samorządem wyrażające chęć włączenia się do Programu, przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą deklarujący uczestnictwo w Programie.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku osobom posiadającym Koszalińską Kartę Seniora ulgi i zniżki oferuje 136 podmiotów. W 2019 roku do Programu przystąpiło 9 przedsiębiorców, zaś 5 firm zrezygnowało z uczestnictwa w Programie.

Ogólna liczba seniorów, którzy ukończyli 60 lat na dzień 30.06.2019 r. wynosiła 31 894 osób. W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2019 roku wydano 1 313 Kart. Ogółem od początku realizacji Programu wydano 13 950 Kart dla 43,73 % osób uprawnionych.

Mieszkańcy Koszalina, posiadający Koszalińską Kartę Seniora najchętniej korzystali w 2019 roku z ofert:

Bałtyckiego Teatru Dramatycznego- 999 osób (Bilety na niedzielne spektakle BTD w wysokości 15 zł).

Muzeum- 116 osób (ceny biletu wstępu na wszystkie wystawy w Muzeum w każdy dzień tygodnia za 1 zł).

Filharmonii Koszalińskiej- 1747 osób (ulgi na bilety na koncerty w kwocie od 4 zł do 5 zł).

Centrum Kultury 105- 1381 osób (ulgi na karnety na seanse w ramach Dyskusyjnego Klubu Filmowego, bilety na filmy proponowane w bieżącym repertuarze kina, bilety na seanse eventowe, bilety na retransmisje min. Opera, Teatr, udział w amatorskim ruchu artystycznym).

Parku Wodnego- 31540 osób (Rabat 60 %. Bilet Aqua Senior- aktywny od poniedziałku do niedzieli w godzinach od 9.00 do 14.00- bilet kosztował 10 zł i uprawniał do 2 godzinnego pobytu w strefie rekreacyjnej).

Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób z grupy podwyższonego ryzyka powyżej 65 roku życia

Program ma na celu zwalczanie zachorowalności na grypę wśród osób z grupy podwyższonego ryzyka, skierowany jest do osób powyżej 65 roku życia, realizowany jest przez Miasto Koszalin od 2006 roku. Z danych statystycznych wynika, że wzrasta liczba osób korzystających ze szczepień. W latach 2006 – 2019 szczepieniami przeciwko grypie zostało objętych 48 452 osoby powyżej 65 roku życia. Na realizację programu przeznaczono z budżetu Miasta kwotę 1 412 765 zł.

W 2019 roku zaszczepiono 3945 osób o 891 więcej niż w roku 2006.

Tabela 5. Liczba osób zaszczepionych w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba zaszczepionych przeciwko grypie	3790	3874	3739	3928	3945
Koszt szczepień (zł)	102.330	100.724	119 648,00	157 120,00	157 800,00
Liczba realizatorów szczepień	13	14	12	12	13

Źródło: UM w Koszalinie

Wydarzenie „Senior Aktywny Społecznie”

W 2018 r. Miasto Koszalin przystąpiło do akcji organizowanej przez redakcję Głosu Koszalińskiego oraz portal informacyjny GK.24.pl dotyczącej wydarzenia związanego z seniorami pod hasłem „Senior Aktywny Społecznie”.

14 grudnia 2018 r. ukazało się specjalne wydanie „ Nasze Miasto SENIOR”. Wydanie w całości poświęcone zostało tematom związanym ze zdrowiem, aktywizacją społeczną osób starszych, ich właściwą opieką oraz ich potrzebach.

Zamieszczono wywiad z Prezydentem Miasta na temat Programu Koszalińska Karta Seniora oraz innych usług oferowanych starszym mieszkańcom miasta przez samorząd.

Do mieszkańców Koszalina trafiło 5000 egzemplarzy bezpłatnego wydania „ Nasze Miasto SENIOR”.

24 stycznia 2019 r. w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyła się debata, na której poruszone zostały m.in. sprawy dotyczące aktywności zawodowej i społecznej seniorów oraz oferty Miasta skierowanej do seniorów. Prelegentami debaty byli : Katarzyna Łuczak zastępca dyrektora Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras”, Irena Ciesielska przewodnicząca UTW przy Politechnice Koszalińskiej, Małgorzata Poliwka-Kisiel z firmy Polonia Care 24 ze Szczecinka, która organizuje opiekę nad seniorami w Polsce i za granicą. 1 lutego 2019 r. w Głosie Koszalińskim ukazał się artykuł podsumowujący debatę pt. „ Senior aktywny społecznie. To naprawdę się sprawdza. Debata Głosu”.

Bal Seniora

20 września 2019 roku w Teatrze Variete Muza odbył się II Bal Seniora dla osób korzystających z Programu Koszalińska Karta Seniora. Organizatorami Balu byli Prezydent Miasta Koszalin Piotr Jedliński, Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego Tomasz Sobieraj, Radna Rady Miejskiej Barbara Grygorcewicz oraz Panie Kamilla Waszkiewicz i Izabela Wilke. Udział w balu wzięło 200 seniorów.

Szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla seniorów

Celem szkoleń było nabycie umiejętności wykonywania podstawnych czynności w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia (utrata przytomności, zatrzymanie czynności życiowych, udar, atak serca, zakrzuszenie itp.) W szkoleniu uczestniczyli: podopieczni Dziennego Domu Pogodna Jesień „ Senior +”, uczestnicy III Edycji Transgranicznego Projektu dla Seniorów „ Razem lepiej” organizowanego przez Parafię Ewangelicko-Augsburską w Koszalinie, członkowie Stowarzyszenia VivaMY. Ogółem przeszkolono około 120 osób (w 2018 r. przeszkolono 100 osób).

Targi Seniora

W dniach 22 czerwca 2019 r. pod patronatem Prezydenta Miasta Koszalina odbyły się II Targi dla Seniora organizowane przez Grupę Infomedic. Targi odbyły się w na hali sportowej I LO w Koszalinie. Udział w targach wzięło około 1000 osób. Pracownicy Referatu Spraw Społecznych i Ochrony Zdrowia Wydziału Kultury i Spraw Społecznych wraz z Koszalińską Radą Seniorów informowali seniorów o ofercie miasta skierowanej do osób starszych. Rzecznik Praw konsumentckich UM zachęcał do korzystania z porad konsumentckich, dotyczących m.in. porad jak unikać nieuczciwych akwizytorów.

Koszalińska Rada Seniorów

W odpowiedzi na wysoką i stale rosnącą liczbę mieszkańców Koszalina w wieku senioralnym i szczególne potrzeby tej grupy mieszkańców Uchwałą Nr XLVIII/689/2014 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 25 września 2014 r. została powołana Koszalińska Rada Seniorów. Kadencja Rady zakończyła się wraz z kadencją Rady Miejskiej w 2018 r. Uchwałą Nr III/36/2019 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 24 stycznia 2019 r. została zmieniona uchwała w sprawie powołania Koszalińskiej Rady Seniorów.

Zarządzeniem Nr 77/256/19 Prezydenta Miasta Koszalina z dnia 24 kwietnia 2019 r. zostało powołanych 15 członków Koszalińskiej Rady Seniorów.

Rada ma charakter doradczy, konsultacyjny i inicjatywny dla władz Miasta. Rada działa na zasadzie kadencyjności. Kadencja Rady trwa 3 lata.

Rada liczy 15 osób:

- 1) 5 przedstawicieli organizacji pozarządowych,
- 2) 5 przedstawicieli uniwersytetu trzeciego wieku,
- 3) 5 przedstawicieli osób starszych.

Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) współpraca z organami Miasta przy rozstrzygnięciu spraw istotnych dla osób starszych,
- 2) przedstawianie propozycji dotyczących krótko- i długoterminowych działań na rzecz osób w wieku senioralnym,
- 3) opiniowanie projektów uchwał Rady Miejskiej w Koszalinie przedstawionych Radzie do zaopiniowania,
- 4) podejmowanie działań na rzecz integracji osób starszych ze społecznością lokalną oraz umacnianie więzi międzypokoleniowych,
- 5) propagowanie wśród seniorów aktywności w zakresie kultury, rekreacji, turystyki i edukacji w celu zapobieganiu wykluczeniu społecznemu,
- 6) współpraca z organizacjami i instytucjami społecznymi, działającymi na terenie Koszalina,

w sprawach planowania i podejmowania działań na rzecz osób starszych,

7) upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach osób starszych,

8) upowszechnianie informacji o podejmowanych działaniach na rzecz osób w wieku,

9) przełamywanie stereotypów na temat starości oraz budowanie pozytywnego wizerunku osób starszych.

Koszalińska Rada Seniorów II kadencję rozpoczęła 10 maja 2019 r. Zgodnie ze swoimi kompetencjami współpracowała z organami Miasta przy rozstrzyganiu spraw istotnych dla osób starszych, podejmowała działania na rzecz integracji osób starszych, propagowała wśród seniorów aktywność w zakresie kultury i rekreacji, współpracowała z organizacjami społecznymi działającymi na terenie Koszalina.

W 2019 roku Rada podjęła następujące działania:

- Propagowanie wśród seniorów Programu „Koszalińska Karta Seniorów” oraz poszukiwanie Partnerów Programu.
- Propagowanie wśród seniorów Akcji „Koszalińska Koperta Życia”.
- Zachęcanie do korzystania z usługi Teleopieki.
- Propagowanie wśród najuboższej grupy seniorów Koszalińskiego Programu „Lek dla Seniora” na lata 2019-2022.
- Diagnozowanie środowiska osób starszych oraz poszukiwanie seniorów do udziału w Projekcie „Rozwój usług opiekuńczych w Gminie Miasto Koszalin”.
- Zachęcanie seniorów do korzystania z oferty Dziennego Domu Pomocy „Złoty Wiek” oraz Dziennego Domu Pogodna Jesień „Senior”.
- Uczestnictwo w wydarzeniu organizowanym przez Głos Koszaliński pod hasłem „Senior Aktywny Społecznie”.
- Propagowanie wśród społeczności lokalnej oraz Udział Koszalińskiej Rady Seniorów w „II Targach dla Seniora”.
- Udział członków Koszalińskiej Rady Seniorów w Transgranicznym Projekcie dla Seniorów „Razem lepiej” organizowanym przez Parafię Ewangelicko-Augsburską w Koszalinie.
- Propagowanie wśród seniorów oraz udział w obchodach Dnia Seniora zorganizowanego 10 października 2019 r. przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych we współpracy z Komendą Miejską Policji oraz Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów.
- Udział członków Koszalińskiej Rady Seniorów w debacie pod hasłem „Sytuacja zdrowotna i społeczna seniorów i osób niepełnosprawnych” organizowanej w Bibliotece Publicznej w dniu 9 marca 2019 r. przez Koszalińskie Porozumienie Lewicy.

- Spotkania członków Koszalińskiej Rady Seniorów z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” , pensjonariuszami dziennych domów z okazji obchodzonych uroczystości i świąt, m.in. Dzień Seniora, spotkanie wielkanocne i wigilijne.
- Koszalińska Rada Seniorów w swoim lokalu przy ul. Łużyckiej 30 w Koszalinie przez cały rok 2019 . prowadziła spotkania z seniorami Osiedla Lechitów. Podczas tych spotkań prowadzone były zajęcia integrujące (spotkania przy kawie, gry, czytanie książek, robótki ręczne, wymiana doświadczeń, itp.).
- W 2019 roku Rada podjęła działania mające na celu ułatwienie życia osób starszych: zwróciła się do Zarządu Dróg i Transportu z prośbą uruchomienie linii autobusowej nr 20- łączącej dzielnicę Rokosowa z cmentarzem oraz przygotowania rozkładów jazdy MZK większą czcionką.
- Członkowie Rady w 2019 r. uczestniczyli w spotkaniach ze starszymi mieszkańcami Osiedla „ Przylesie”, w którym zebrali informacje o problemach nurtujących seniorów, w celu znalezienia rozwiązań i przekazania władzom Miasta.
- Koszalińska Rada Seniorów w listopadzie 2019 r. nawiązała współpracę ze Związkiem Harcerstwa Polskiego w celu przygotowania porozumienia mającego na celu wdrożenie działań dotyczących pomocy osobom starszym.
- Członkowie Koszalińskiej Rady Seniorów w dniach 23-25 października uczestniczyli w VI Zachodniopomorskim Forum Rad Seniorów podczas którego poruszane były następujące tematy:
  - Możliwości i źródła finansowania lokalnych inicjatyw na rzecz seniorów.
  - Komunikacja i działanie w grupie, czyli zasady efektywnego prowadzenia posiedzeń i działań rad seniorów.
  - Wyzwania i możliwości funkcjonowania zachodniopomorskich rad seniorów.
  - Zasady współpracy samorządu i mieszkańców – prawa mieszkańców, obowiązki samorządu, dobre praktyki w postępowaniu.
  - Rola rady seniorów w budowaniu współpracy władz i mieszkańców; kompetencje i formy działania.

Miejski Rzecznik Konsumentów

Działania na rzecz seniorów podejmowane były również przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów. W roku sprawozdawczym seniorzy w liczbie 667 osób stanowili 28% klientów Biura Rzecznika Konsumentów. Z ogólnej liczby seniorów 79% było w wieku 60-75 lat, 18% w wieku 75-90 lat i 3% w wieku powyżej 90 lat. Seniorom udzielano bezpłatnych porad konsumenckich, występowano na ich

rzecz do przedsiębiorców oraz pomagano im w dochodzeniu roszczeń na drodze sądowej. Należy podkreślić, że w roku 2019 seniorzy stanowili 20% wszystkich konsumentów, którzy zdecydowali się dochodzić roszczeń na drodze sądowej, co oznacza, że nie boją się oni dochodzić swoich praw w tym trybie.

Z doświadczenia Miejskiego Rzecznika Konsumentów wynika, że osoby starsze często padają ofiarami nieuczciwych handlowców, zwłaszcza podczas sprzedaży na prezentacjach, a także w czasie wizyt akwizytorów. Seniorzy zapraszani są np. na bezpłatne badania lekarskie, a na miejscu okazuje się, że będą uczestniczyć w pokazie, którego faktycznym celem jest sprzedaż bardzo drogich produktów, zachwalanych jako lecznicze, a które właściwości takich nie posiadają. Z kolei nieuczciwi akwizytorzy podszywają się pod przedsiębiorcę, z którego usług korzystają starsi konsumenci i nakłaniają ich do podpisania umowy na korzystniejszych warunkach, która w rzeczywistości nie jest dla nich korzystna. Dlatego w 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich, Biuro Rzecznika Konsumentów podejmowało działania edukacyjno-informacyjne i ostrzegawcze skierowane do tej grupy konsumentów.

Pracownik Biura wziął udział w imprezie Targi dla Seniora zorganizowanej przez Regionalne Centrum Informacji Medycznej i Promocji Zdrowia „Infomedic”, gdzie zachęcał seniorów do korzystania z bezpłatnych porad w sprawach konsumenckich świadczonych w Urzędzie Miejskim. Konsumenci seniorzy zachęceni byli do dokładnego czytania umów zanim je podpiszą. Informowani też byli o prawie odstąpienia od umów zawieranych na pokazach, czy z akwizytorami odwiedzającymi ich w domach. Wśród uczestników imprezy rozprowadzone były publikacje przeznaczone dla seniorów pt.: „Senior w świecie finansów”, „ Nie daj się nabrać, sprawdź zanim podpiszesz” i „Pomoc konsumentka”.

Rzecznik włączył się także do akcji pt. „Dzień Seniora” organizowanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie. Tu również konsumenci seniorzy ostrzegani byli przed pochopnym podpisywaniem umów, a także przed nieuczciwymi akwizytorami. Informowano ich jak reklamować produkty lub odstępować od umowy. Uczestnikom spotkania rozdawane były dedykowane seniorom broszury i ulotki o tematyce konsumenckiej.

Zarząd Budynków Mieszkalnych

W ramach pomocy w poprawieniu warunków mieszkaniowych dla osób starszych ZBM proponował seniorom zamianę lokalu. Oferując tego typu pomoc brane pod uwagę było położenie lokalu na niższych kondygnacjach, wyposażenie w urządzenia i instalacje techniczne poprawiające komfort użytkownika (w tym źródło ciepła inne niż piecowe, wc zlokalizowane wewnątrz mieszkania). Przy tego rodzaju transakcjach uwzględniano lokale o normatywnej powierzchni dla prowadzonego gospodarstwa domowego. Niejednokrotnie osoby starsze zajmują mieszkanie o dużej powierzchni,

w wyniku czego nie mogą korzystać z pomocy finansowej na utrzymanie lokalu w postaci dodatku mieszkaniowego z uwagi na nadmetraż.

Osobom starszym, samotnym ZBM pomagał w miarę możliwości przy przeprowadzkach.

W 2019 roku Zarząd Budynków Mieszkalnych pomógł ogółem 22 seniorom (w tym 1 osobie, która wyniku zamiany objęła lokal w Koszalinie) przeprowadzając tym samym 18 transakcji zamiany mieszkań. ZBM współpracował z miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w zakresie objęcia pomocą, opieką osób starszych niezaradnych życiowo.

Zarząd Dróg i Transportu realizował w 2019 roku zadania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców Koszalina w tym również seniorów:

- 1) Likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury drogowej do potrzeb osób starszych:
  - monitorowanie i naprawa uszkodzonych barier ochronnych, słupków blokujących U-12b, ogrodzenia łańcuchowego U-12c,
  - wyznaczanie nowych miejsc dla niepełnosprawnych wg potrzeb oraz odnawianie już istniejących,
  - montaż progów zwalniających,
  - montaż na wszystkich sygnalizacjach świetlnych sygnalizatorów dźwiękowych w celu Informowania niewidomych i słabowidzących pieszych o możliwości przejścia na drugą stronę ulicy.
- 2) Dostosowywanie transportu publicznego do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych:
  - dostawa wraz z montażem wiat, słupków i ławek na przystankach w Koszalinie (94 058,10 zł – budżet miasta) :
    - montaż 3 nowych wiat przystankowych przystosowanych dla osób niepełnosprawnych na przystankach autobusowych w Koszalinie,
    - montaż 2 nowych ławek przystankowych na 2 przystankach,
    - montaż 2 nowych słupków na 2 przystankach.
  - Utwardzenie nawierzchni na przystankach autobusowych na terenie miasta Koszalina (65 328,62 zł – budżet miasta):
    - wykonanie nawierzchni z kostki betonowej na 7 przystankach.
  - Utworzenie Centrum Przesiadkowego Koszalin przy ul. Wąwozowej (MZK- 5 479 000,00 zł, dofinansowanie z UE 3 740 000,00 zł):

- wykonanie miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych, ciągów pieszych, ławek i peronów.

- Zakup 5 nowych autobusów niskopodłogowych o napędzie hybrydowym. Autobusy niskopodłogowe ułatwiają korzystanie osobom starszym i niepełnosprawnym z komunikacji miejskiej, są klimatyzowane i monitorowane, posiadają oznakowane miejsca dla niepełnosprawnych (9 403 350,00 zł, dofinansowanie z UE 5 431 458,00 zł).

3) Poprawa poczucia bezpieczeństwa osób starszych poprzez wykorzystanie nowych rozwiązań ułatwiających życie:

- wykonanie aktywnego przejścia dla pieszych na ul. Franciszkańskiej w Koszalinie, Zamontowanie znaków aktywnych D-6 oraz punktowych elementów świetlnych w jezdni, które aktywują się po wykryciu pieszego przed przejściem dla pieszych, co zwiększa bezpieczeństwo mieszkańców Koszalina, a przede wszystkim osób starszych, przechodzących przez jezdnię.

Komenda Miejska Policji

- Komenda Miejska Policji w Koszalinie w 2019 roku podjęła szereg działań w obszarze przeciwdziałania oszustwom wobec osób starszych. Policjanci dotarli do 3319 seniorów. Pomimo spotkań oraz prowadzonej kampanii medialnej odnotowano 5 przypadków oszustwa (art. 286 kk) „na wnuczka”, członka najbliższej rodziny, przedstawiciela instytucji – Policji, prokuratury, firmy ubezpieczeniowej, urzędnika ZUS-u, pracownika wodociągów, spółdzielni mieszkaniowej, opieki społecznej, a nawet instytucji kościoła. Ponadto odnotowano zdarzenia związane z bezpośrednim oszukiwaniem osób starszych poprzez proponowanie w miejscu ich zamieszkania różnego rodzaju usług i towarów. W wyniku takiego procederu sprawcy najczęściej w sposób oszukańczy nakłaniali osoby starsze na podpisywanie umów np. zmiany taryfy energetycznej, telekomunikacyjnej i telewizyjnej. Niejednokrotnie po wpuszczeniu do miejsca zamieszkania osób obcych oferujących mało przydatne artykuły gospodarstwa domowego dochodziło do kradzieży pieniędzy i biżuterii. Ujawniono również próby oszukiwania osób starszych metodą „na litość” lub „pomoc społeczną” polegającą na udawaniu osób głuchoniemych zbierających na leczenie, okazujących jakieś dokumenty i proszących o podpisanie listy poparcia lub wsparcia prowadzonej akcji. Powtarzały się działania oszukańcze na funkcjonariusza Policji informującego, że w banku działa zorganizowana grupa przestępcza i konto klienta jest zagrożone. Powtórzyły się próby oszukiwania osób starszych na pracowników wodociągów, gdzie dwóch lub trzech przestępców, w tym jedna kobieta, próbowali oszukać informując, że „jest nadpłata za wodę”, a w tym czasie sprawcy ustalali miejsce przechowywania pieniędzy w domu, dokonując

jednocześnie poprzez manipulację i chwilową nieuwagę domowników kradzieży pieniędzy i biżuterii.

W grupie osób, na których szkodę próbowano dokonać oszustwa lub kradzieży, było kilkadziesiąt osób starszych. Osoby te znając założenia programu "Bezpieczny Senior" i metody działania sprawców nie dały się oszukać i tym samym nie stały się osobami pokrzywdzonymi tak perfidną metodą oszukiwania osób starszych. Założenia programu były znane osobom starszym z ostrzeżeń funkcjonariuszy koszalińskiej Policji w koszalińskich mediach oraz poprzez informacje rozprowadzane przez dzielnicowych.

Ostatnie wydarzenia wskazują, że zmieniła się tendencja oszukiwania osób starszych metodą z wykorzystywaniem telefonów w celu bezpośredniego kontaktu z osobą starszą w jej miejscu zamieszkania lub w miejscu publicznym np. ulica, park, centrum handlowe. Metoda na tzw. „wnuczka” miała już w okresie sprawozdawczym mniejsze zastosowanie niż w poprzednim okresie, nie odnotowano w okresie sprawozdawczym żadnego tego typu przypadku oszustwa.

Nastąpił wyraźny wzrost poczucia świadomości seniorów w zakresie grożących im niebezpieczeństw w obszarze oszustw metodą na tzw. „wnuczka” ale pojawiły się nowe metody, które w poprzednim okresie sprawozdawczym dopiero zaczęły się pojawiać w zauważalnej skali np. metoda na funkcjonariusza Centralnego Biura Śledczego Policji lub metoda na hydraulika albo na inne usługi świadczone w miejscu zamieszkania osoby starszej. W szczególności na uwagę zasługuje fakt, że w okresie sprawozdawczym do tutejszej jednostki docierało wiele sygnałów od osób starszych o próbach ich oszukania w miejscu zamieszkania. Osoby starsze nie dały się oszukać, a ich postawa związana była m.in. ze znajomością działań profilaktycznych w ramach programu „Bezpieczny Senior”.

- W środowisku seniorów nadal istnieje wielkie zapotrzebowanie na spotkania z funkcjonariuszami Policji w zakresie bezpieczeństwa seniorów.

W ramach założeń projektu „Bezpieczny senior” Komenda Miejska Policji w Koszalinie nawiązała współpracę z wieloma podmiotami, w których prężnie działają grupy seniorów. Między innymi współpracowano z Uniwersytetem III Wieku przy Politechnice Koszalińskiej. Funkcjonariusze tutejszej jednostki aktywnie współpracowali z Stowarzyszeniem Osób Nieśłyszących i Niedosłyszących w Koszalinie, Stowarzyszeniem AMAZONKA w Koszalinie, koszalińskimi mediami, organizacjami samorządowymi i instytucjami zajmującymi się pomocą w środowisku osób starszych, a także ZUS w Koszalinie.

W 2019 roku w ramach programu „Bezpieczny senior” przeprowadzono m.in.:

- trzy szkolenia pracowników Banku PKO B.P. i PKO S.A. w Koszalinie, podczas których wyczulano kasjerki obsługujące osoby starsze na przypadki oszustw i wyłudzeń oszczędności seniorów (w spotkaniu uczestniczyło łącznie 23 pracowników w/w banków),
- jedno spotkanie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie, podczas którego przekazano około 100 szt. materiałów w postaci ulotek plakatów i zakładek, w zajęciach uczestniczyło około 100 osób,
- jedno spotkanie zorganizowane przez Radę Osiedla Rokosowo w Koszalinie, w którym uczestniczyło ok. 100 osób, które następnie otrzymały komplety materiałów informacyjnych wraz z kalendarzami i plakatami,
- dwa spotkania Dziennym w Domu „Złoty Wiek” oraz „Senior +” (60 uczestników), w trakcie którego rozdano materiały informacyjne wraz z plakatami,
- policjanci dzielnicowi przeprowadzili 46 spotkań z seniorami w Radach Osiedli, Klubach Seniora przy klubach osiedlowych koszalińskich spółdzielni, w ramach festynów na koszalińskich osiedlach, w których uczestniczyło 1039 osób. Rozdano kilkaset ulotek, zakładek, teczek tematycznych, kalendarzy, plakatów, opasek odblaskowych i innych materiałów przygotowanych przez sponsorów,
- przeprowadzono jednodniowe zajęcia warsztatowe w ramach Targów Bezpieczeństwa Seniorów w Koszalinie organizowanych przez firmę Infomedic. W trakcie targów, w których uczestniczyło około 800 seniorów, rozdano około 250 szt. różnego rodzaju materiałów edukacyjnych, 40 szt. płyt CD z programem Bezpieczny Senior, 50 szt. opasek odblaskowych i drobnych gadżetów, kalendarzy i innych niespodzianek przygotowanych przez organizatorów targów,
- przeprowadzono 3 spotkania w DPS na terenie miasta i powiatu koszalińskiego, pozostawiono do użytku pensjonariuszy pakiety materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu bezpieczeństwa osób starszych,
- w ramach współpracy z dyrekcją Miejskiego Zakładu Komunikacji we wszystkich autobusach zostały umieszczone plakaty i ulotki informujące o programie „Bezpieczny Senior”. Ponadto w wybranych liniach autobusowych emitowany był multimedialny spot informujący osoby starsze o prowadzonej kampanii i metodach oszukiwania osób starszych. Materiał został przygotowany przy współpracy z oddziałem Polskiego Radia w Koszalinie. Na wszystkich przystankach zostały umieszczone w gablotach plakaty informujące o oszustwach, prowadzonych działaniach i sposobach reagowania. W ramach wymienionych działań przekazano około 250 szt. różnego rodzaju materiałów informacyjnych,

- przy współpracy z redakcją Głosu Koszalińskiego w jednym z wydań ukazała się informacja o prowadzonych przez koszalińską Policję działaniach,
- funkcjonariusze przeprowadzili warsztaty dla seniorów w związku z III Edycją Transgranicznego Projektu „Razem Lepiej- Besser Zusammen” w Parafii Luteriańskiej w Koszalinie. W trakcie zajęć, w których uczestniczyło 50 osób, przekazano około 100 szt. materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu bezpieczeństwa osób starszych,
- przeprowadzono jedno spotkanie z członkami Stowarzyszenia „Dzieci Wojny”, podczas którego rozdano ok. 40 szt. ulotek oraz 20 szt. elementów odblaskowych,
- nawiązano współpracę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oddział w Koszalinie oraz z Rzecznikiem Praw Konsumenta. Ustalono organizację zajęć warsztatowych z grupą 200 seniorów w Centrum Kultury 105 w Koszalinie,
- funkcjonariusze tutejszej jednostki spotkali się z mieszkańcami i osobami starszymi na koszalińskim targowisku przekazując osobom starszym około 100 szt. ulotek tematycznych.

Liczbowe określenie skali działań, zrealizowanych w ramach projektu (w tym przez dzielnicowych)

- liczba prelekcji/wykładów – 57, w tym przez dzielnicowych - 46
- liczba szkoleń - 9, w tym przez dzielnicowych - 6
- liczba adresatów ogółem (objętych projektem) – 3319 osób
- liczba przekazanych ulotek – 1340 ulotek
- liczba przekazanych opasek odblaskowych - 200 szt.
- miejsca kolportażu to: Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie, Domy Seniora: „Złoty Wiek” i „Senior +”, „Złote Serca”, siedziba stowarzyszenia „Dzieci Wojny” w Koszalinie, Kluby Osiedlowe – Klub Seniora „Przylesie”, „Na Skarpie”, „Bałtyk”, „Kanion”, placówki bankowe na terenie miasta Koszalina, placówki służby zdrowia, targowisko miejskie, komunikacja miejska, kościoły na terenie miasta Koszalina, targi seniora w Koszalinie, festyny osiedlowe.

Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy przy Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc

ZPO w ramach swojej działalności realizuje zobowiązania kontraktowe dotyczące usług pielęgnacyjno - opiekuńczych w ramach całodobowej opieki długoterminowej. W zakładzie znajduje się 27 łóżek szpitalnych. W roku 2019 w Zakładzie Pielęgnacyjno - Opiekuńczym przebywało 45 pacjentów.

- Zakład zatrudnia wykwalifikowaną kadrę pielęgniarską, specjalistów w zakresie rehabilitacji, logopedii, psychologii, terapii zajęciowej, opiekunów medycznych oraz personel pomocniczy.

Kadra medyczna systematycznie podnosi kwalifikacje, wiedzę i umiejętności poprzez udział w szerokim spektrum kursów i szkoleń.

- Dnia 9 października 2019 r. podpisana została umowa z konsorcjum „BUDOMAL - MATEXIM” na budowę nowego Centrum Opieki Długoterminowej w subregionie przy Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie. Realizowana inwestycja stanowi budynek dwukondygnacyjny z oddziałem 47 łóżkowym wraz ze strefą rehabilitacji i rewalidacji.
- W trakcie całego pobytu pacjentów w oddziale kadra pielęgniarska wdrażała działania edukacyjne dedykowane rodzinom oraz samym pacjentom w zakresie samopielęgnacji i samoopieki. Przy opuszczaniu zakładu pacjent/rodzina otrzymywał „Wypis pielęgniarski”, w którym zawarte były szczegółowe zalecenia dotyczące kontynuacji zastosowanej pielęgnacji.
- Działania związane z realizacją „Zadań promocji zdrowia w zakresie chorób układu oddechowego, w tym chorób odtytoniowych”, będące zadaniem sfinansowanym z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego, stanowiły w roku 2019 przedsięwzięcie w ramach którego w dniu 05.11.2019 r. w auli PWSZ odbyła się prelekcja multimedialna z otwartym panelem dyskusyjnym nt. chorób odtytoniowych i skutków nikotynizmu oraz szkodliwości alternatywnych form palenia (e-papierosy). Z zaproszenia skorzystało ok. 65 osób, z których większość stanowiły osoby starsze.
- W dniu 12.10.2019 r. w ramach realizacji „Zadań promocji zdrowia w zakresie chorób układu oddechowego, w tym chorób odtytoniowych”, będącej zadaniem sfinansowanym z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego - zorganizowano „Białą sobotę”. Zaproszono mieszkańców miasta, w tym osoby starsze, do skorzystania z badań profilaktycznych. Wszystkim wykonano badanie spirometryczne oraz badanie pomiaru stężenia zawartości tlenu węgla za pomocą smokolizera. Z każdą z osób przeprowadzono indywidualną rozmowę informacyjno - edukacyjną. Każdy z uczestników otrzymał broszury i ulotki edukacyjne oraz przedmioty i gadżety promujące przedsięwzięcie. W przypadku, gdy wyniki przeprowadzonych badań znacząco odbiegały od normy, pacjent mógł skorzystać z konsultacji lekarza specjalisty, który dokonywał konsultacji oraz jeśli zachodziła taka potrzeba, przekazywał informację pisemną do lekarza pierwszego kontaktu. Z zaproszenia na badania skorzystało ok. 117 osób, z których większość stanowiły osoby starsze.

Okręgowa Izba Pielęgniarek

Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Koszalinie realizuje zadania ustawowe wynikające z ustawy o samorządzie zawodowym pielęgniarek i położnych i ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej. Z zadań związanych z opieką na rzecz osób starszych Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych

w Koszalinie w 2019 r. zorganizowała dla pielęgniarek i położnych następujące konferencje, warsztaty i szkolenia:

- V Medyczna Konferencja szkoleniowa „ Pielęgniarstwo interdyscyplinarne”.
- Szkolenie „ Pielęgnacja i leczenie ran trudno gojących się z zastosowaniem nowoczesnych opatrunków specjalistycznych.
- Konferencja „ Leczenie ran przewlekłych w praktyce pielęgniarskiej i lekarskiej”.
- Warsztaty edukacyjne „ Opieka nad pacjentem z chorobą Alzheimera”
- Konferencja medyczna pt. „ Pacjent w ujęciu multidyscyplinarnym”
- Konferencja pt. „Pacjent z NTM- leczenie, pielęgnacja i opieka- najnowsze standardy”

W konferencjach, warsztatach, szkoleniach udział wzięło około 400 pielęgniarek i położnych.

3. Zrealizowane działania na rzecz seniorów przez miejskie jednostki kultury, sportu i rekreacji

Centrum Kultury 105 w Koszalinie

W ramach swojej działalności CK 105 zorganizowało lub współorganizowało szereg zadań dedykowanych seniorom:

- „Karaoke dla seniorów”- impreza umuzykalniająca, podnosząca umiejętności wokalne, przełamujące bariery i strach przed występami publicznymi.
- „Scena Seniora”- seria koncertów gości chóru Frontowe Drogi.
- Zajęcia plastyczne dla dorosłych- udział w wojewódzkim Przeglądzie Artystów Nieprofesjonalnych w Szczecinie.
- Zajęcia z tworzenia tkaniny elementami rękodzieła.
- Zajęcia taneczne dla kobiet dojrzałych Szyk (Formacja Taneczna Szyk zdobyła Złoty Żagiel na Festiwalu w Bułgarii.
- Chór Frontowe Drogi.
- Teatr ZWIERCIADEŁO.
- Współorganizacja wraz z Radą Osiedla „ Śródmieście” 10 koncertów.
- Współorganizacja z KSM Przylesie -XVIII Spotkanie z Folklorem.
- Współorganizacja ze Stowarzyszeniem Śpiewacze „ Śródmieście” 11 koncertów.
- Współorganizacja z Radą Osiedla Śródmieście imprezy „ Żegnaj Lato, Witaj Jesień.
- Koordynacja 3 projektów zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego. Imprezy integrujące mieszkańców Śródmieścia: Dzień Matki i dziecka, Żegnaj Lato Witaj Jesień, Dzień Seniora.

- Konkurs Inicjatyw Lokalnych „ Start-Up Kultura- Srebrne Pantery”. Konkurs skierowany do pomysłodawców-seniorów. Nadesłano 7 propozycji: 3 przedsięwzięcia „ Akordeonowa Wirtuzeria”, „ Wieczór wspomnień w Pierwszą Rocznicę śmierci Profesora Rzeźbiarza Zygmunta Wujka”, „ Dawno temu w Koszalinie...”- warsztaty scrabookingu dla seniorów z Koszalina.
- Współorganizacja II edycji Balu dla seniora.

Koszalińska Biblioteka Publiczna

Koszalińscy seniorzy mogli korzystać z bezpłatnej oferty przygotowanej przez KBP.

Działania na rzecz osób starszych w 2019 roku:

- Kursy komputerowe dla seniorów - mają na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, prowadzone są przez bibliotekę od 2009 roku. W każdym szkoleniu bierze udział 4 -5 osób (jedna osoba przy jednym komputerze). Kurs trwa 2,5 miesiąca (34 godzinny) i obejmuje zagadnienia związane z podstawami obsługi komputera, Microsoft Office Word, wyszukiwaniem informacji w Internecie, komunikatorami, pocztą elektroniczną, mediami społecznościowymi. Szkolenia prowadzone były w filiach: nr 1 (ul. Wenedów 24B/8), nr 4 (ul. F. Ruszczyca 14) , nr 8 (ul. Andersa 4-6).
- Spotkania Dyskusyjnych Klubów Książki: starsi oraz młodszy czytelnicy spotykali się raz w miesiącu, wspólnie spędzając czas i dyskutując o przeczytanej lekturze. Spotkania odbywały się w trzech filiach bibliotecznych: Filii nr 8 (ul. Andersa 4-6) , Filii nr 9 (ul. Struga 5) i Filii nr 12 (ul. Spokojna 48).
- Koła zainteresowań. W trzech filiach bibliotecznych: Filii nr 4 (ul. Ruszczyca 14), Filii nr 11 (ul. Wańkowicza 82) oraz Filii nr 12 (ul. Spokojna 48 B), raz w tygodniu odbywały się spotkania senierek, które spędzały czas w bibliotece przy dobrej książce i robótkach ręcznych. Panie polecały sobie przeczytane lektury, poznawały różne techniki zdobienia oraz wymieniały się ściągami szydełkowymi i na drutach. W Filii nr 9 (ul. Struga 5) zawiązała się grupa pań, które lubią spędzać wolny czas przy grach planszowych. W Filii nr 8 (ul. Andersa 4-6) odbył się po raz siódmy międzypokoleniowy turniej szachowy, współorganizowany ze Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych IKAR, w którym uczestniczyli zarówno seniorzy jak i najmłodszy koszalińscy szachiści.
- Wystawy i wernisaże. Filia nr 8 organizowała wystawy prac plastycznych swoich czytelników. Były to przeważnie osoby starsze, które dopiero na emeryturze mają czas i realizują swoje pasje. Każda wystawa rozpoczynała się uroczystym wernisażem, który gromadził duże grono seniorów. W 2019 r. zorganizowano cztery wystawy.

- Spotkania dla osób niedowidzących w Wypożyczalni Książki Mówionej. Od wielu lat, w każdą środę o godz. 11.00 odbywają się spotkania tematyczne dla osób starszych i słabowidzących. Są to spotkania świąteczne, prezentacje nowości książkowych lub spotkania prezentujące sylwetki pisarzy, piosenkarzy lub kompozytorów.

W 2019 roku odbyły się następujące spotkania tematyczne:

- cykl wykładów prowadzony przez Towarzystwo Przyjaźni Polsko- Chińskiej Oddział w Koszalinie,
  - cykl spotkań organizowanych przez Klub Tygodnika Powszechnego,
  - „ W cieniu sakury, czyli mity i fakty na temat bezpieczeństwa w Japonii”,
  - „ Pracowity jak Polak w Norwegii”
  - „Wiosenne rośliny cebulkowe”,
  - „ Pomorskie druki pogrzebowe XVII wieku.
- Spotkania muzyczne - w ubiegłym roku przeprowadzono 4 spotkania, które odbyły się w siedzibie Domu Pomocy Społecznej „Zielony Taras” w Koszalinie, uczestniczyli w nich starsi i niepełnosprawni pensjonariusze.
  - Zorganizowano 12 projekcji filmowych w ramach Filmowej Akademii Integracji (8 spotkań w sali kinowej i 4 spotkania wyjazdowe), gdzie prezentowano filmy dla różnych grup wiekowych: dzieci i młodzieży, osób starszych oraz z audiodeskrypcją dla osób niewidomych i niedowidzących.
  - Książki z dużą czcionką, audiobooki i ebooki. Z myślą o osobach starszych w KBP gromadzone są książki z powiększonym drukiem, ok. 1050 woluminów. W Mediatece oraz w kilku filiach bibliotecznych udostępniany jest duży zbiór audiobooków: 3857 tytułów książek nagranych w formacie mp3 i audio.
Biblioteka zapewnia czytelnikom dostęp do ponad 60.000 tytułów ebooków na platformie Legimi i Ibuk Libra, z możliwością powiększenia wielkości czcionki.
Dane statystyczne z systemu bibliotecznego Aleph wskazują na to, że w 2019 roku 4200 seniorów powyżej 60 lat skorzystało ze zbiorów bibliotecznych i było aktywnymi czytelnikami.
  - Noc w Bibliotece- 10 edycja imprezy międzypokoleniowej, tematem była słoneczna Italia.
  - VII międzypokoleniowy turniej szachowy współorganizowany ze Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych IKAR.

Muzeum

Seniorzy, stanowią ważną grupę odbiorców muzealnych wydarzeń. Osoby starsze korzystały z nieodpłatnej oferty Muzeum oraz korzystały ze zniżek oferowanych w Programie Koszalińskiej Karty

Seniora. Ze zniżek (ceny biletu wstępu na wszystkie wystawy w Muzeum w każdy dzień tygodnia za 1 zł) skorzystało 116 seniorów.

Oferta przygotowana przez Muzeum:

- udział w Programie ministerialnym Kultura 60 +.
- Etnograficzne Warsztaty rękodzielnicze prowadzone były w Zagrodzie Jamneńskiej od kwietnia 2019 r. Odbywały się w każdą środę, w dwóch grupach. Celem warsztatów było propagowanie tradycyjnych technik plastyki ludowej i rozwój naturalnych zdolności uczestników. Tematyką zajęć było: hafciarstwo, ceramika, tkactwo, druk klockowy oraz rękodzieło związane ze Świątami Wielkanocnymi oraz Bożego Narodzenia. Podczas warsztatów wykorzystywane było dziedzictwo regionalne, sięganie po oryginalną i unikatową ornamentykę jamieńską.
- Udział w wykładach „ W Samo południe”, „Wieczory ze sztuką” oraz w wernisażach wystaw.
- Realizacja wykładów przez pracowników muzeum pt. „ Zamki Pomorza Środkowego”, „ Witraże Koszalińskiej Katedry”, „ Świąteczne Abecadło”.
- Międzynarodowy Dzień Dziergania w Miejscach Publicznych- z inicjatywy pięciu senierek z kółka ‘Robótkowo” zostało zorganizowane spotkanie w Zagrodzie Jamneńskiej.

Filharmonia Koszalińska stosowała ulgi za bilety na koncerty. Z ulg skorzystało 1747 osób.

Bałtycki Teatr Dramatyczny wspiera aktywizację osób starszych poprzez specjalną ofertę dla posiadaczy Koszalińskiej Karty Seniora. W 2019 roku 999 seniorów skorzystało z zakupu biletów w cenie 15 zł na niedzielne spektakle.

Park Wodny

Park Wodny Koszalin realizując „Program na rzecz osób starszych na lata 2018-2022” w 2019 roku honorował Koszalińską Kartę Seniora oraz w swojej ofercie miał dwie promocje skierowane do seniorów: Aqua Senior 55+ i Senior Relax 55+.

Koszalińscy seniorzy korzystali w Parku ze specjalnej oferty Bilet Aqua Senior- aktywny od poniedziałku do niedzieli w godzinach od 9.00 do 14.00- bilet kosztował 10 zł i uprawniał do 2 godzinnego pobytu w strefie rekreacyjnej. W 2019 roku z oferty skorzystało 31 540 osób.

4. Działalność Uniwersytetów Trzeciego Wieku

Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Wyższej Szkole Zawodowej

Uniwersytet w ramach oferty programowej zrealizował następujące działania:

- senioralia pod hasłem „Spotkanie pokoleń czyli zmagania prawie Olimpijskie”,
- wykłady w ramach oferty programowej UTW,
- turniej gier planszowych,
- Dzień Kobiet,
- Andrzejki,
- spotkanie wigilijne,
- lekcja stylu ze stylistką- pokaz mody słuchaczek,
- zajęcia plastyczne,
- Konkurs fotograficzny w ramach obchodów 10 lecia powstania PWSZ w Koszalinie,
- Letnia Szkoła Seniora w Dziwnówku,
- zajęcia ruchowe o charakterze rehabilitacyjnym,
- wycieczki krajowe i zagraniczne,
- wieczorki i spotkania w Klubie „Prywatka”,
- kurs języka angielskiego,
- na terenie uczelni odbyły się nieodpłatne badania prowadzone przez studentów WSZ: poziom cukru, pomiar ciśnienia, analiza składu ciała, nauka samobadania piersi,
- studenci fizjoterapii prezentowali pokaz masażu i kręgosłupa i dłoni. Studenci kosmetologii i dietetyki prowadzili analizę badań laboratoryjnych pod względem doboru sposobu żywienia, analizę składu ciała oraz porady żywieniowe w różnych jednostkach chorobowych. Studenci kierunku pedagogika i wychowanie fizyczne zorganizowali festyn sportowy dla dzieci i dorosłych,
- kwestowanie na rzecz Hospicjum oraz udział w WOŚP.

Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Politechnice Koszalińskiej

Najważniejsze działania:

- V Letnia Szkoła Seniora- plener malarski w Dziwnówku,
- grupy taneczne- pokazy tańca na festynach Koszalinie, Sianowie, Dobrzycy, w Domach Pomocy Społecznej, na finale WOSP w Mścicach, Sianowie, na Senioraliach w Kołobrzegu,
- uczestniczenie w bezpłatnych kursach kwalifikacyjnych z fotografii i fototechniki,
- wykłady dla słuchaczy o różnorodnej tematyce: zdrowie, kultura, historia, sport, podróże, ekonomia, prawo...itp.,
- zajęcia z Yogi i Aquaarobiku,
- piknik w Unieściu,

- 2 wycieczki krajowe,
- 16 wycieczek zagranicznych,
- 2 wyjazdy do sanatorium na Ukrainie.

5. Działalność Klubów Seniora

W sprawozdaniu przedstawiono realizowane w 2019 roku działania tych Klubów Seniora, które złożyły sprawozdanie.

Klub Seniora przy KSM Przylesie „KANION”

W Klubie osoby starsze spotykały się we wtorki w godzinach od 16.00-18.00, przy herbacie, kawie oraz słodkim poczęstunku, aby miło spędzić czas. Organizowane były cykliczne działania integrujące środowisko seniorów, które wypełniały im wolny czas i wyzwalały aktywność kulturalną, twórczą. Funkcjonowanie Klubu motywowało środowisko seniorów do wspólnego spędzania czasu wolnego i zwiększenia udziału w życiu społecznym, a także dało możliwość integracji między seniorami.

W 2019 roku seniorzy uczestniczyli w następujących imprezach kulturalnych i rekreacyjnych:

- Dzień Babci i Dziadka,
- Andrzejkki,
- Dzień Kobiet,
- Walentynki dla seniorów,
- Tłusty czwartek,
- jesienny festyn dla seniorów- wycieczka autokarowa do Mostowa, zbieranie grzybów, spotkanie z leśniczym, zabawy sportowo-rekreacyjne, quiz,
- „Dni Przylesia”- piknik „ Majówka dla seniora wycieczka do Mostowa- zabawa przy orkiestrze, konkursy,
- spotkanie wigilijne z seniorami,
- spotkanie wielkanocne z seniorami,
- koncerty- słuchanie muzyki poważnej,
- zajęcia z rysunku i malarstwa zakończone wernisażem podsumowującym całoroczną działalność artystyczną,
- zajęcia kreatywne - wykonywanie stroików i kartek świątecznych z okazji Świąt Bożego Narodzenia,
- wieczorki taneczne dla mieszkańców – imprezy organizowane były 1 raz w miesiącu,
- gimnastyka dla seniora- zajęcia odbywały się 2 razy w tygodniu od września do czerwca,

- organizowanie spotkań z przedstawicielami służby zdrowia w celu przybliżenia poszerzenie wiedzy na temat własnego zdrowia, zadbanie o zdrowy styl życia ,
- aktywna współpraca z innymi klubami seniora, wspólne organizowanie imprez,
- organizowanie spotkań okolicznościowych imieniny, urodziny.

Klub Seniora „Bałtyk” i „Na Skarpie” KSM „Na Skarpie”

Seniorzy, którzy są obecnie najliczniejszą i najaktywniejszą grupą, działającą w obu placówkach w 2019 r. korzystali z następującej oferty:

- Klub Aktywnego Seniora i Spotkania przy herbatce prowadził cykliczne spotkania tematyczne, wykłady i prezentacje multimedialne z różnorodną tematyką, gdzie prelegentami byli mieszkańcy, przyjaciele klubów oraz znane, ciekawe postaci z naszego miasta.
- W ramach integracyjnych spotkań seniorów, odbyły się wspólne wycieczki do:
  - Malborka,
  - Berlina,
  - Elbląga,
  - Manowa,
  - Teatru Muzycznego w Gdyni.
- W obu Klubach odbywały się koncerty muzyczne oraz koszykowe zabawy taneczne.
- W programie działalności zapisały się już na stałe zajęcia rekreacyjne takie jak :
  - zajęcia taneczne Zumba,
  - gimnastyka kręgosłupa z elementami rehabilitacji,
  - zajęcia gimnastyczne dla pań oraz rozgrywki tenisa stołowego.
- Swoją działalność kontynuowały, działające od wielu lat zespoły śpiewacze: „Skarpianie”, „Ballada”, Zespół Reprezentacyjny Związku Piłsudczyków KSM „Na Skarpie” oraz „Bałtyk”.
- W 2019r. to rozpoczął działalność wokalny Zespół „6+2”, składający się z pracowników KSM „Na Skarpie”. Wszystkie zespoły działające przy obu klubach wystawiały jasełka oraz skecze i znane klasyczne inscenizacje, przedstawiając je w innych klubach, przedszkolach i szkołach na terenie osiedli oraz w Środowiskowych Domach Samopomocy.
- Po raz kolejny, Zespół „Bałtyk ”,wspólnie z Galerią Klubu „Bałtyk”, wziął udział w Koszalińskiej Nocy Muzeów.
- W Klubie „Na Skarpie”, swoją działalność kontynuował teatr „Witraż”.
- Klub „Bałtyk” prowadził stałe zajęcia relaksacyjne „Sztuka Życia” oraz kursy „Szczęścia”, medytacji, dźwiękowe sesje z gongami, warsztaty gotowania wegetariańskiego i sesje jogi.

- W Klubie „Na Skarpie” powstała taneczna grupa żeńska, która w swoim programie zajęć miała takie tańce jak tango i salsa.
- Ugruntowaną pozycję w działalności Klubów miały wernisaże i czasowe ekspozycje, wystaw plastycznych a także, fotograficznych i malarstwa. Dotyczyło to zarówno artystów indywidualnych jak i zbiorowych. W Klubie „Na Skarpie” - „Galeria Jednego Artysty”, w Klubie „Bałtyk”- Galeria Klubu „Bałtyk” i „Mini Galeria Bałtyk”. Galerie współpracowały z lokalnymi stowarzyszeniami i związkami artystów plastyków oraz fotografów.
- Wśród mieszkańców spółdzielni ogromnym zainteresowaniem cieszyły się coroczne „Festyny na Maxa” oraz „Pożegnanie lata” czyli, imprezy plenerowe, organizowane na osiedlowych boiskach z wieloma atrakcjami, pokazami oraz prezentacją dorobku klubów i zaprzyjaźnionych przedszkoli.
- Dzięki współpracy klubów z Samorządowymi Radami Osiedla „Morskie i „Na Skarpie”, w Klubach odbyły się osiedlowe Spotkania Wielkanocne, Wieczory Wigilijne, imprezy z okazji Dnia Kobiet i Dnia Seniora.
- Klub „Bałtyk” z powodzeniem kontynuował akcję ze swoją „ruchomą” biblioteką „Bookcrossing”, gdzie zawsze można przynieść i zostawić przeczytane, nowe i używane książki, a także wziąć inne do czytania.

Klub Seniora przy Radzie Osiedla „ Tysiąclecia”

Członkowie Klubu w 2019 r. uczestniczyli w następujących przedsięwzięciach:

- spotkanie z okazji Dnia Babci i Dziadka,
- Dzień szacunku i dobroci czyli Walentynki,
- prace techniczne dla seniorów- nauka przygotowania stroików i dekoracji świątecznych,
- Dzień Kobiet „ Babskie spotkanie przy muzyce”,
- Pierwszy Dzień Wiosny „Wyjście z kijami w teren”,
- Dzień Matki,
- Dzień Seniora- wieczorek taneczny,
- Andrzejki dla seniora,
- spotkania imieninowe klubowiczów czyli biesiady z zespołem z Wyszewa „ Zgoda”,
- „Spotkania w klubie z grami planszowymi”
- „Spotkanie na wykładzie życia społecznego i jego problemów”,
- spotkania z dietetykiem „ Jak odżywiać się w wieku starszym”,
- „Spotkanie z Amazonkami w skeczach”- przedstawienie,

- udział seniorów festynie osiedlowym,
- konkurs na najładniejszy balkon,
- spotkanie opłatkowe.

6. Działalność Rad Osiedla

Najważniejsze przedsięwzięcia (rad osiedla, które przekazały sprawozdania):

- droga dla wózków inwalidzkich przy Skwerze PCK (RO Wspólny Dom),
- modernizacja chodnika przy ul. Wańkowicza (RO im. M. Wańkowicza),
- montaż koszy na śmieci (RO im. M. Wańkowicza),
- zakup i montaż ławki przy ul. Wenedów (RO Lechitów),
- montaż przyrządów do ćwiczeń w parku przy pętli na Rokosowie (RO Rokosowo).
- rewitalizacja podwórza przy ul. Zawiszy Czarnego (RO „ Śródmieście”),
- montaż ławek i koszy na śmieci przy ul. Głowackiego i Monte Cassino (RO Tysiąclecia”),
- festyn „MEC bliżej mieszkańca”- (RO im. Melchiora Wańkowicza, RO im. Tadeusza Kotarbińskiego, RO imienia J.J. Śniadeckich),
- „Letnie spotkanie z folklorem” (RO im. Melchiora Wańkowicza, RO im. Tadeusza Kotarbińskiego, RO imienia J.J. Śniadeckich),
- „ Festyn na MAX-a” (RO Na Skarpie),
- festyn „Postaw na rodzinę” (RO im. Melchiora Wańkowicza, RO im. Tadeusza Kotarbińskiego, RO imienia J.J. Śniadeckich),
- festyn „ Pożegnanie lata” (RO im. Melchiora Wańkowicza, RO im. Tadeusza Kotarbińskiego, RO imienia J.J. Śniadeckich, Rada Osiedla „NA SKARPIE”, RO „ Śródmieście”),
- konkurs „ Na najładniej ukwiecony balkon, loggię i ogródek przydomowy” (RO im. Melchiora Wańkowicza, RO im. Tadeusza Kotarbińskiego, RO im. J.J. Śniadeckich, RO „ Śródmieście”),
- konkurs „ Najładniejszy wystrój świąteczno- noworocznych balkonów, loggii i ogródków przydomowych” (RO im. Melchiora Wańkowicza, RO im. Tadeusza Kotarbińskiego, RO im. J.J. Śniadeckich),
- karty świąteczne i stroiki wielkanocne- seniorzy wraz z dziećmi z Ośrodka Szkolno- Wychowawczego (RO im. Melchiora Wańkowicza).
- „Dzień Seniora” (RO Na Skarpie),
- Rady Osiedli dla swoich samotnych mieszkańców organizowały Wigilię oraz Śniadanie i Popołudnia Wielkanocne,
- „Dzień Niepodległości dla Seniorów” (RO „ Śródmieście”),

- Wieczór wspomnień w 1-szą rocznicę śmierci koszalińskiego rzeźbiarza prof., Zygmunta Wujka (RO Rokosowo),
- koncert „Akordeonowa wirtuozeria” (RO Rokosowo),
- Dzień Kobiet (RO im. M. Wańkowicza, RO Rokosowo, RO Tysiąclecia).
- Dzień Babci i Dziadka (RO im. M. Wańkowicza, RO Rokosowo, RO „ Śródmieście”, RO Tysiąclecia),
- Dzień Matki (RO „ Śródmieście”),
- szkolenie seniorów z zakresu udzielania pierwszej pomocy (RO Wspólny Dom),
- wycieczka kolejką wąskotorową do Rosnowa (RO Lechitów),
- koncert „Zaduszki Jazzowe” (RO im. Melchiora Wańkowicza),
- „Święto pierożka” (RO im. M. Wańkowicza).

7. Działalność Organizacji Pozarządowych

W sprawozdaniu przedstawiono realizowane w 2019 roku działania tych organizacji pozarządowych, które złożyły sprawozdanie.

Stowarzyszenie VivaMY

- 1) Organizacja i przeprowadzenie bezpłatnych zajęć, wyjść, warsztatów i spotkań edukacyjnych
  - Aby poprawić świadomość zdrowotną członków Stowarzyszenia, w ramach „Akademii Zdrowia” zorganizowano w okresie sprawozdawczym 18 spotkań i prelekcji z lekarzami i specjalistami:
    - pierwszego kontaktu/rodzinnym- choroby jelit,
    - ginekologiem – choroby kobiece i seks po 60-tce,
    - psychoterapeutą na temat depresji i tolerancji,
    - okulistą – zaćma i jaskra i inne choroby oczu,
    - chirurgiem na temat badań endoskopowych,
    - ortopedą,
    - kardiologiem,
    - fizjoterapeutą na temat bólów kręgosłupa,
    - kosmetologiem,
    - farmaceutą o lekach z aloesu,
    - chirurgiem o chorobach nowotworowych,
    - dietetyczką o Wit D3,
    - farmaceutą o cukrzycy,

2) Zorganizowano 47 różnych spotkań, prelekcji, warsztatów z osobami/ ciekawymi ludźmi o różnych specjalnościach, wyjść i wyjazdów i innych imprez, w których uczestniczyło 871 osób:

- Spotkania:

- autorskie z pisarzami i poetami,
- z dietetyczką i podologiem : nt. problemów diety u osób 55+, problemy stóp,
- ze specjalistą od ziół i leczenia ziołami,
- z dziennikarzem o sekretach Koszalina,
- z byłym Ministrem Zdrowia B. Arłukowiczem z mini debatą oksfordzką,
- z dietetyczką o odchudzaniu,
- z przedstawicielką Urzędu Miejskiego, szkolenie z udzielania pierwszej pomocy,
- z przedstawicielami farmacji o lekach, zamiennikach i przechowywaniu leków,
- z koszalinianką - o starym Koszalinie z lat 50-tych widzianym oczami dziecka,
- z podróżniczką o podróży koleją Transsyberyjską i podróżach do Petersburga,
- autorskie z E. Żuberem,
- z liderką i założycielką Klubu Gier,
- z Sekretarzem Miasta o Budżecie Obywatelskim,
- Dzień Otwarty dla mieszkańców Koszalina,
- z przedstawicielką Muzeum o Witrażach w Katedrze.

- Wyjścia do:

- Radia Koszalin i poznanie pracy od „kuchni”,
- Aquaparku i zwiedzanie miejsc nie dostępnych dla uczestników,
- Biblioteki i zwiedzanie od środka,
- Obserwatorium Astronomicznego,
- Muzeum Przeciwnolotniczego,
- Biblioteki nr 9 na spotkanie z Magdaleną Omilianowicz i Michałem Fajbusiewiczem,
- Klubu Kosmos na turniej „Kulą w Raka” organizowanym przez Klub Amazonka,
- Muzeum WODY przy MWiK Spółki z o. o.,
- Biblioteki Publicznej na Konferencję „Przemoc ma płęć”,
- Fabryki Bombek.

- Wyjazdy:

- do Mielnia, do Molo Parku i Dune Beach i zwiedzanie nowoczesnego obiektu,
- zwiedzanie ogrodu we Włokach,

- Szynobusem do Mielna na kawę, lody i spacer po plaży,
- Regional Busem szlakiem Jamneńskim zorganizowanym przez Muzeum.

- Spacery:

- z przedstawicielem Muzeum po Koszalinie Szlakiem Masonów,
- z przedstawicielem Biblioteki śladami pomników koszalińskich.

- Inne imprezy:

- „Ulica Smaków”,
- Otwarcie Zagrody Jamneńskiej,
- Zwiedzanie nocne wystawy w Muzeum „Miasto w Ogniu”,
- „Włoska Noc” w Bibliotece Publicznej,
- Festiwal Organizacji Pozarządowych.

3) Integracyjne spotkania artystyczne i okolicznościowe. Odbyło się 12 spotkań, w których wzięło udział 526 osób:

- „Obrazy Poezją malowane”,
- impreza przedsięwzięta z poezją. Spotkanie z Grupą Literacką KRYWAJ, pt. „Zieleń dłoni jak nadzieja”,
- impreza integracyjna wspólny wieczór w Klubie PRYWATKA. Stowarzyszenie VivaMY uczestniczyło w muzycznym spektaklu „Cyganeria” w wykonaniu przez ZESPÓŁ REPREZENTACYJNY Związku Piłsudczyków KSM „Na Skarpie” w Koszalinie wraz z Zespołem Tanecznym „GRACJA” Uniwersytetu Trzeciego Wieku Politechniki Koszalińskiej,
- Dzień Matki – okolicznościowa impreza integracyjna dla członków Stowarzyszenia, w części artystycznej wystąpili między innymi aktorzy amatorzy Grupy Teatralnej Janusza P. Stowarzyszenia VivaMY z wierszami o tematyce MATKA,
- w ramach współpracy koszalińskiego Stowarzyszenia VivaMY i wydawnictwa KryWaj odbyło się integracyjne spotkanie autorskie z Aleksandrą Baltissen – Polką urodzoną w Stargardzie, a od 1992 roku na stałe mieszkającą w Holandii, autorką ośmiu książek,
- impreza przedsięwzięta z poezją. Spotkanie z Grupą Literacką KRYWAJ, wieczór kolęd i poezji,
- impreza integracyjna wspólny wieczór wspomnień w Klubie PRYWATKA,
- Dzień Wolontariusza i Seniora – okolicznościowa impreza integracyjna dla członków Stowarzyszenia, w części artystycznej wystąpili między innymi aktorzy amatorzy Grupy Teatralnej Janusza P. Stowarzyszenia,

- w ramach współpracy koszalińskiego Stowarzyszenia VivaMY i wydawnictwa KryWaj odbyły się integracyjne 2 spotkania autorskie z Mariuszem Pikulskim i Alicją Stankiewicz,
- spotkanie z Bożeną Kaczmarek „Moje Pasje”,
- Spotkania -integracyjne i piknikowe:
  - powitanie Wiosny- integracyjna impreza wyjazdowa do Manowa,
  - piknik Majowy na rozpoczęcie sezonu,
  - impreza integracyjna wyjazdowa do Krainy Łagodności pod Polanowem,
  - Impreza integracyjna wyjazdowa do Przytoku-Ratajki,
  - piknik na wsi w Dobiesławiu
  - piknik integracyjny zorganizowany przez Pracownię Pozarządową,
  - wyjazdowy piknik w Wietrznie,
  - piknik na zakończenie sezonu,
  - impreza integracyjna Senioriada na UTW,
  - rejs statkiem „ MILA” po Jeziorze Jamno,
  - spotkania integracyjne na Kręglach,
  - wyjście do Papugarnii,
  - wyjście do Restauracji Kowal-Mini Browar z okazji Dnia Seniora na golonkę,
  - wyjście do Restauracji Kowal-Mini Browar na zaproszenie Grupy Przyjaciół,
  - wyjazd do Polanowa na Świętą Górę Polanowską,
  - impreza integracyjna – Sylwester z Wąskotorówką,
  - impreza Integracyjna,
  - wyjście do Muzeum Książki i Sztuki.

4) Prowadzenie stałego punktu informacyjnego oraz miejsca spotkań dla koszalińskich Seniorów w siedzibie Stowarzyszenia:

- członkowie Zarządu w każdy czwartek pełnili dyżury w siedzibie Stowarzyszenia po 6-7 godzin, wspierani przez członków zwyczajnych Stowarzyszenia,
- w czwartki dyżur pełnił i przyjmował indywidualnie członków stowarzyszenia w ramach wolontariatu psychoterapeuta,
- w każdy czwartek przez 6 godzin funkcjonował sklepik „Z domowej szuflady”, w którym sprzedawane były rzeczy już nie potrzebne w domach (bibeloty, dekoracje, zabawki, przybory szkolne, artykuły gospodarstwa domowego, ozdoby, naczynia, książki). Uzyskany ze sprzedaży utarg przeznaczony był na cele statutowe Stowarzyszenia.

5) Koordynacja i organizacja wspólnego korzystania z oferty kulturalno-rekreacyjnej i turystycznej

- W okresie sprawozdawczym cyklicznie odbywały się zajęcia w Sekcji Teatru. W okresie sprawozdawczym działała jedna grupa tj, Grupa Teatralna Janusza P licząca 11 osób. Grupa ta od miesiąca stycznia do sierpnia przygotowywała się do wystawienia spektakłów lub poezji okolicznościowych z okazji różnych świąt. Praca tej Grupy zaowocowała ich gościnnymi występami w Klubie „Nasz Dom” dla mieszkańców, w Klubie Amazonek dla Pań, w Teatrze Dialog dla Chórów Polonijnych, w Hospicjum dla chorych pacjentów oraz kilka występów dla członków Stowarzyszenia VivaMY.
- Celem działania stowarzyszenia jest zniesienie barier stojących przed osobami starszymi w zakresie korzystania z kultury, turystyki i rekreacji. W ramach tego działania Seniorom przedstawiane były opracowane przez członków Zarządu Stowarzyszenia konkretne oferty wspólnych wyjść do kina, teatru, na gimnastykę w wodzie, wyjazdów zbiorowych do Teatru w innym mieście. W okresie sprawozdawczym wyjścia do Kina, Teatrów (Bałtycki, Dialog Variette Muza), Filharmonii, CK 105, Hali Widowiskowo-Sportowej i innych.
  - W okresie sprawozdawczym cyklicznie odbywały się zajęcia w niżej wymienionych sekcjach tematycznych: brydżowa, spacerowa, gimnastyki tanecznej, sekcja gimnastyki w wodzie.
  - Koordynowano 2 wyjazdy do Teatru Muzycznego w Gdyni na spektakl 'Chłopi" oraz do Ergo Areny w Gdańsku na koncert Andre Rieu.
  - Zorganizowano lub koordynowano:
    - wycieczkę szlakiem nadmorskim w kierunku na wschód,
    - wycieczkę do Warszawy i zwiedzanie Parlamentu,
    - wycieczkę do Wdzydz Kaszubskich na Jarmark Wdzydzki,
    - wycieczkę do Cesarskich Uzdrowisk i Koserow,
    - wycieczkę do Bornego Sulinowa,
    - wycieczkę do Łodzi,
    - wycieczkę do Wrocławia.

6) Kampania promocyjna przełamująca stereotypy na temat starości

Podczas całego okresu realizacji Projektu prowadzone były działania promujące aktywną starość, zachęcające osoby starsze do wychodzenia z domów, aktywnego uczestnictwa w życiu Miasta. Działania te miały na celu pokazywanie młodszym mieszkańcom Koszalina, że starość to wartościowy i ciekawy etap życia. Działania te były prowadzone poprzez materiały

drukowane w siedzibie Stowarzyszenia, profil na FACEBOOK, na stronie internetowej Stowarzyszenia VivaMY.

Stowarzyszenie Krzewienia Kultury Muzycznej FRAZA

W 2019 roku realizowało zadanie pod nazwą „ Z muzyką za pan brat”. 40 seniorów przez cały rok uczestniczyło w zajęciach gry na instrumentach muzycznych. Podczas zajęć rozwijano pasję i zainteresowania muzyką oraz doskonalono naukę gry na instrumentach. Uwieńczeniem pracy był koncert wigilijny, na którym seniorzy mogli pochwalić się nabytymi umiejętnościami.

Hospicjum im. św. Maksymiliana Kolbego w Koszalinie

Oprócz codziennych zadań związanych z opieką Zespołu Hospicyjnego nad pacjentem, w 2019 r. Hospicjum podjęło następujące działania:

- Złożenie wniosku o przedłużenie linii autobusowej nr 2,5,20 oraz utworzenie przystanku w pobliżu Hospicjum przy ul. Zdobywców Wału Pomorskiego.
- Prowadzenie prelekcji dla mieszkańców Koszalina, głównie seniorów na temat idei wolontariatu hospicyjnego.
- Przygotowanie stoiska informacyjnego dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku Politechniki Koszalińskiej pt. „ Randka z Wolontariatem”.

Polski Czerwony Krzyż

W 2019 r. zrealizował następujące zadania:

- Spotkania świąteczne dla seniorów. Podczas spotkania 70 osób otrzymało paczki świąteczne,
- Koszaliński Hip-Hop Koszalińskim Seniorom-Koncert charytatywny na rzecz seniorów. Podczas koncertu zgromadzono środki finansowe na pomoc dla 100 osób,
- zbiórka finansowa na paczki dla seniorów,
- realizacja programu FEAD- „Dożywianie najuboższej ludności Unii Europejskiej” - 1500 seniorów,
- pokazy pierwszej pomocy dla seniorów,
- doradztwo prawne i organizacyjne.

Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Koszalińskie

w 2019 roku kontynuowało rozpoczęty w 2018 r. projekt „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ”. Celem projektu była poprawa w dostępie do leków dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej lub materialnej głównie przebywających w schronisku dla osób bezdomnych prowadzonym przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta w Koszalinie, a także z terenu miasta Koszalina. Łącznie z pomocy skorzystało 58 osób starszych.

W ramach przeprowadzonych działań podniesiono również świadomość beneficjentów na temat systematycznego stosowania leków i konsekwencji w braku systematyczności.

Środki finansowe na realizację zadania pochodziły z Fundacji „ Dbam o Zdrowie” oraz TPBA.

Fundacja „Zdążyć z Miłością”

W 2019 r. zostały podjęte przez Fundację następujące działania na rzecz osób starszych:

- Projekt „ Zjedz obiad z Seniozem”. W akcję zostały zaangażowane koszalińskie restauracje oraz wolontariusze Fundacji. W niedzielę 2 razy w miesiącu restauracja zapraszała do siebie na obiad 2 osoby: seniora i wolontariusza. Podczas spożywania posiłku senior miał okazję porozmawiać z wolontariuszem oraz niejednokrotnie nawiązać przyjacielskie relacje. W projekcie uczestniczyło 15 seniorów.
- Wolontariat międzypokoleniowy, polegający na zaproszeniu seniorów do świetlicy „ Przystanek pod niebem” przy ul. Jana z Kolna 10, gdzie seniorzy spędzali czynnie czas z podopiecznymi mieszkań chronionych dla samotnych matek z dziećmi, prowadzonych przez Fundację. W 2019 r. 6 seniorów 1 raz w tygodniu w środy uczestniczyło w zajęciach z podopiecznymi.

Koszalińskie Centrum Wolontariatu

- Zorganizowało 2 prelekcje o tematyce turystycznej i kulturalnej dla seniorów połączone z pokazami zdjęć:
  - „Wieczór muzealny w KCW”,
  - prelekcja „ O statkach, morzach, dalekich portach i ciężkiej pracy marynarza”.
- W ramach współpracy ze Szkolnymi Klubami Wolontariusza udało się utworzyć 3 grupy wolontariuszy, które systematycznie pomagały osobom starszym w czynnościach codziennych (spacer, zakupy, wspólne spędzanie czasu wolnego).
- Przeprowadzono 7 prelekcji o wolontariacie, w czasie których propagowano działania na rzecz osób starszych. Informacje o możliwości zostania wolontariuszem przekazano również do osiedlowych klubów seniora, uniwersytetów trzeciego wieku. W wyniku tych działań usługi

wolontarystyczne na rzecz osób starszych podjęło 6 wolontariuszy, a 8 seniorów podpisało porozumienia o wolontariacie świadcząc głównie pomoc dzieciom w nauce w ramach „ Pogotowia Lekcyjnego”.

Fundacja Infomedic „Nie zapomnij o mnie”

- Organizacja II Targów dla seniorów, podczas, których liczne firmy prezentowały idealne dla seniora i jego rodziny rozwiązania medyczne, zdrowotne, bankowe i ubezpieczeniowe. Porad udzielali również dietetycy i rehabilitanci. Targi uświetnione były występami senioralnych zespołów śpiewaczy.
- Cykliczna współpraca z policją oraz umieszczanie w miesięczniku i w mediach społecznościowych artykułów ostrzegających seniorów przed oszustami.
- Organizacja Talent show dla Seniorów podczas Targów Seniora.
- Artykuły skierowane do osób starszych na temat zdrowia i potrzeb w miesięczniku „Twoje Zdrowie”.
- Objęcie bezpłatną Usługą Teleopieki 50 osób starszych.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Okręgowy w Koszalinie

Najważniejsze zadania realizowane w 2019 roku:

- wsparcie finansowe najuboższych seniorów,
- udzielanie bezpłatnych porad prawnych,
- pomoc w wypełnianiu zeznań podatkowych,
- pomoc w uzyskaniu biletów ulgowych PKP,
- organizacja zabawy karnawałowej,
- spotkanie z okazji Światowego Dnia Inwalidy,
- piknik integracyjno- sportowy,
- współorganizacja wraz z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Dnia Seniora pn. „ Aktywnie i bezpiecznie” ,
- zabawa Andrzejkowa,
- spotkanie wigilijne dla samotnych.

8.Skutki finansowe

Nazwa zadania	Budżet Miasta 2019 r. zł	Budżet Państwa 2019 r. zł	Budżet UE 2019 r. zł	Budżet Miasta 2019 r. zł	Budżet Państwa 2019 r. zł	Budżet UE 2019 r. zł
Dom Pomocy Społecznej „ Zielony Taras”	5 345 471	-	-	6 009 690	-	-
Pobyt w DPS poza Koszalinem	4 154 900	-	-	4 467 089,98	-	-
Usługi opiekuńcze	2 614 234	-	-	2 837 703,88	-	-
Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych- edycja 2019 z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych dla osób do 75 r.ż.	-	-	-	-	188 337	-
Lek dla Seniora	-	-	-	24 358	-	-
Zabezpieczenie całonocnego pobytu w schronisku na czas oczekiwania na DPS	-	-	-	19 596	-	-
Projekt rozwój usług opiekuńczych	9 730	-	183 630	12 641,79	-	238 189,21
Dzienny Dom Pogodna Jesień „Senior +”	204 799	106 500	-	247 874	106 200	-
Dzienny Dom Pomocy „ Złoty Wiek”	346 884 zł	-	-	351 145	-	-
Usługa Teleopieki	33 236	-	-	67 808 zł	-	-
Realizacja Programu Koszalińska Karta Seniora	3 410,23 zł	-	-	4 078,59	-	-
Szczepienia przeciwko grypie	157 120	-	-	157 800	-	-
Senior Aktywny Społecznie	3 000	-	-	3 000	-	-
Bal Seniora	7 000	-	-	7 000	-	-
Koszalińska Rada Seniorów	2 666 zł	-	-	-	-	-
Promocja zdrowia dotacje dla organizacji pozarządowych	-	-	-	13563,62	-	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego dotacje dla organizacji pozarządowych	59 400 zł	-	-	79 500	-	-
Razem zł	12 941 850,23	106 500	183 630	14 302 848,86	294 537	238 189,21

9. Realizacja zadań z wyszczególnieniem liczby realizatorów, inwestycji, działań oraz odbiorców

CEL STRATEGICZNY 1 : PROWADZENIE POLITYKI SENIORALNEJ UKIERUNKOWANEJ NA JAK NAJDŁUŻSZĄ AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNĄ I RODZINNĄ OSÓB STARSZYCH					
Cel operacyjny 1. Tworzenie przyjaznej seniorom przestrzeni publicznej, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych					
Lp.	Nazwa zadania	Liczba realizatorów	Liczba inwestycji	Liczba działań	Liczba odbiorców
1	Likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury drogowej do potrzeb osób starszych	2	5	-	Mieszkańcy
2	Dostosowywanie transportu publicznego do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych	3	5	-	- Mieszkańcy
3	Doposażenie parków, skwerów i placów w elementy małej architektury (ławki, kosze)	4	6	-	Mieszkańcy
4	Dostosowanie oferty mieszkaniowej do możliwości finansowych, wieku i potrzeb poprzez umożliwienie zamiany mieszkań	1	-	18	22
Cel operacyjny 2. Wspieranie aktywności osób starszych na poziomie lokalnym					
1	Organizacja kampanii społecznych i informacyjnych promujących aktywność seniorów	3	-	244	2640
2	Poszerzanie oferty kulturalnej z uwzględnieniem potrzeb osób starszych.	16	-	134	6829
3	Rozwój ruchu artystycznego starszego pokolenia	5	-	49	195
4	Rozwój zainteresowań i pasji min. artystycznych, fotograficznych, tanecznych itp. oraz prezentowanie dorobku organizacji senioralnych	10	-	387	10885
5	Zwiększenie oferty edukacyjnej dla seniorów poprzez organizację wykładów o różnej tematyce	7	-	160	4670
6	Rozwijanie i wspieranie zajęć aktywności fizycznej wśród osób starszych poprzez organizację zajęć ruchowych i sportowych, organizację wycieczek krajoznawczych i turystycznych oraz imprez rekreacyjnych	10	-	164	32858

Lp.	Nazwa zadania	Liczba realizatorów	Liczba inwestycji	Liczba działań	Liczba odbiorców
7	Wzrost aktywności osób starszych w sferze publicznej poprzez udział w obradach komisji i sesji Rady Miejskiej w Koszalinie	18	-	12	-
8	Wzrost aktywności seniorów poprzez udział w Budżecie Obywatelskim	2	-	2	-
Cel operacyjny 3. Integracja międzypokoleniowa oraz poprawa wizerunku osób starszych					
1	Integracja środowisk osób starszych z organizacjami pozarządowymi i instytucjami (np. wymiana doświadczeń, wspólna organizacja Dnia Seniora oraz innych imprez dla seniorów i z ich udziałem)	12	-	36	5186
2	Promowanie tworzenia miejsc nieformalnych spotkań dla osób starszych.	2	-	72	257
3	Organizowanie szkoleń i kursów promujących poznawanie nowych technologii informatycznych, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu (Internet, telefon komórkowy)	3	-	10	193
4	Tworzenie szkolnych i przedszkolnych kół przyjaciół osób starszych oraz organizacja spotkań seniorów z dziećmi i młodzieżą szkolną	7	-	30	294
5	Organizowanie kampanii społecznych wzmacniających wizerunek osób starszych np. prowadzenie audycji i wywiadów z udziałem seniorów	3	-	3	5800
6	Organizacja „Drzwi otwartych dla Seniora” w różnych instytucjach publicznych	3	-	7	100
7	Inicjatywy lokalne skierowane do osób starszych lub realizowane przez osoby starsze	3	-	5	273
8	Organizowanie imprez o charakterze międzypokoleniowym z udziałem całych rodzin	10	-	44	10400
9	Propagowanie idei wolontariatu na rzecz osób starszych	7	-	154	657
10	Organizowanie imprezy ogólnomiejscowej „Dzień Seniora”	3	-	3	430

CEL STRATEGICZNY 2: ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA OSÓB STARSZYCH					
Cel operacyjny 1. Rozszerzenie działań profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa osób starszych					
Lp.	Nazwa zadania	Liczba realizatorów	Liczba inwestycji	Liczba działań	Liczba odbiorców
1	Organizowanie kampanii oraz prelekcji edukacyjno - informacyjnych na rzecz bezpieczeństwa osób starszych z cyklu „Bezpieczny Senior”	4	-	70	3415
2	Poprawa poczucia bezpieczeństwa osób starszych poprzez wykorzystanie nowych rozwiązań ułatwiających życie np. sygnalizatory świetlne i dźwiękowe, odblaski, płytki z wypustkami dla niepełnosprawnych przy przejściach dla pieszych itp.	4	9	-	Mieszkańcy
3	Działania na rzecz zapobiegania przemocy względem osób starszych	2	-	6	1908
4	Rozwój i wspieranie poradnictwa prawnego dla seniorów dotyczącego propagowania wiedzy na temat bezpieczeństwa zawierania umów oraz korzystania z praw konsumenta	2	-	14	677
5	Propagowanie nauki pierwszej pomocy w nagłych wypadkach	5	-	12	358
6	Aktywizacja osób starszych do działań w zakresie skutecznej pomocy sąsiedzkiej tworzenie tzw. grup samopomocowych	-	-	-	-
CEL STRATEGICZNY 3 ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ORAZ DOSTOSOWANIE SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ DO POTRZEB OSÓB STARSZYCH					
Cel operacyjny 1. Rozwój usług opiekuńczo pielęgnacyjnych i innych dostosowanych do potrzeb osób starszych					
1	Prowadzenia dziennych domów pobytu dla osób starszych oraz rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy	1	-	2	60
2	Zapewnienie pobytu w domach pomocy społecznej różnego typu	1	-	-	268
3	Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	1	-	-	391
4	Realizacja usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach świadczeń długoterminowej opieki pielęgniarstwa	2	-	2	219
5	Podnoszenie jakości usług opiekuńczych i dostosowanie ich do potrzeb (standaryzacja usług, specjalizacja kadry opiekuńczej)	2	1	1	49
6	Przygotowanie rodzin do pełnienia funkcji opiekuńczych (edukacja i motywowanie rodzin, do sprawowania opieki nad starszymi członkami)	2	-	50	50

Lp.	Nazwa zadania	Liczba realizatorów	Liczba inwestycji	Liczba działań	Liczba odbiorców
7	Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym poprzez kontynuowanie usługi Teleopieki	2	-	2	193
8	Wspieranie finansowe i rzeczowe osób potrzebujących	3	-	5	420
9	Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań w obszarze wsparcia osób starszych (np. udzielanie pomocy żywnościowej)	1	-	1	1500
10	Kontynuacja Programu Koszalińska Karta Seniora	136 partnerów	-	-	13950 (1313-2019r)
11	Przygotowanie i uzupełnianie informatora o dostępnych formach pomocy dla seniorów	1	-	-	1500 szt.
Cel operacyjny 2. Profilaktyka zdrowotna skierowana do osób starszych					
1	Organizacja kampanii społecznych, informacyjno-edukacyjnych na temat profilaktyki chorób najczęściej występujących u osób starszych	3	-	25	1525
2	Realizowanie programów profilaktyki zdrowotnej dla osób starszych(szczepienia przeciw grypie oraz inne programy w zależności od możliwości finansowych miasta)	14	-	1	3945
3	Organizowanie białych sobót i niedziel- porady, badania diagnostyczne.	1	-	1	117
4	Zakup książek z dużą czcionką i zwiększenie oferty audiobooków	1	-	-	1050 książek dużą czcionką 3857 audiobooki 60000 ebooków

Liczba realizatorów- 322

Liczba inwestycji- 25

Liczba działań- 1726

Liczba odbiorców- 112 234

Sprawozdanie sporządziła
Dorota Gruszczyńska